ORTODOKSİA
Ahlaki ve dinî resale
Müdir mes'ul
MELETİOS LUKAKİS
Mahal idare
FENER RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

Περιοδικὸν ἠθικοθρησκευτικὸν

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ἔτος ΙΒ'—Κωνσταντινούπολις.—Μάρτιος 1937.—Τεῦχος 3

Ο ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ ΕΙΣ ΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑ

Ἐπανακάμπτων ἐξ Ἀγκύρας, ὅπου μετέβη τὴν 16 τοῦ παρόντος μηνός, ὁ Ἐξοχώτατος Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ρουμανίας κ. Ἀντωνέσκο, τῇ 20 τοῦ μηνός, περὶ ὥραν 10.30', κατόπιν σχετικῆς προειδοποιήσεως, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κύριον Κύριον Βενιαμὶν τὸν Α' καὶ τὴν Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν.

Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν κ. Ὑπουργὸν συνώδευον ἡ σύζυγος Αὐτοῦ Εὐγενεστάτη κ. Ἐλίζα Ἀντωνέσκο, ὁ κ. Νικόλαος Ἰωνίδα, Διευθυντὴς τοῦ ἰδιαιτέρου γραφείου τῆς Α. Ἐξοχότητος, ὁ ἐν Ἀγκύρᾳ Πρεσβευτὴς τῆς Ρουμανίας κ. Ἀλέξανδρος Τελεμάκ, ὁ Γε-

νικὸς Πρόξενος τῆς Ρουμανίας ἐνταῦθα μετὰ τῆς κ. Κρέτζου καὶ δημοσιογράφοι ἐκ τῆς ἀκολουθίας τῆς Α. Ἐξοχότητος.

Ὁ Ἐξοχώτατος Ὑπουργὸς μετὰ τῆς κ. Ἀντωνέσκο καὶ τῆς ἀκολουθίας Αὐτοῦ ἀφίκοντο εἰς Φανάριον ἐπιβαίνοντες κυβερνητικῆς ἀτμακάτου. Ἀπὸ τῆς ἀποβάθρας Φαναρίου προϋπήντησε τοὺς ἐπιφανεῖς ξένους ὁ Α΄ Διερμηνεὺς τῶν Πατριαρχείων κ. Σπυρ. Κωνσταντινίδης, ὁδηγήσας αὐτοὺς μέχρι τῆς ἐξωτερικῆς πύλης τῶν Πατριαρχείων, ὅπου ὑπεδέχθη καὶ ἐχαιρέτισεν αὐτοὺς ὁ πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Γρηγόριος. Ἑκατέρωθεν ἵσταντο οἱ Πατριαρχικοὶ Διάκονοι. Ἔξωθεν τῆς ἐσωτερικῆς πύλης καὶ ἐπὶ τῶν βαθμίδων ἑκατέρωθεν ἵσταντο ὁ πανοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτης μετὰ τῶν Πατριαρχικῶν ἐφημερίων, οἵτινες καὶ προηγήθησαν τῆς πομπῆς ταχθέντες κατόπιν τῶν ἡγουμένων αὐτῆς κλητήρων. Ἔσωθεν τῆς ἐσωτερικῆς πύλης ἵσταντο οἱ Τμηματάρχαι τῶν Πατριαρχείων, οἵτινες ἠκολούθησαν τοὺς ξένους. Ἡ πρωτοπορεία τῆς πομπῆς παρετάχθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Παναγίας καὶ ἐσταμάτησεν αὐτόθι. Οἱ ὑψηλοὶ ἐπισκέπται ὡδηγήθησαν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν Πατριαρχῶν ὅπου ἀπὸ τῆς κλίμακος ὑπεδέχθη αὐτοὺς καὶ ὡδήγησε παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀδαμάντιος. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐδέχθη τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐν τῷ ἐπισήμῳ Πατριαρχικῷ Γραφείῳ, περιστοιχιζομένη ὑπὸ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰακώβου, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεοντίου, Χριστουπόλεως κ. Μελετίου καὶ Λαοδικείας κ. Δωροθέου.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης προσεφώνησε τὸν κ. Ὑπουργὸν ὡς ἑξῆς:

Ἐξοχώτατε,

Μετ᾽ ἐγκαρδίου χαρᾶς καὶ πνευματικῆς ἀγαλλιάσεως χαιρετίζομεν καὶ εὐλογοῦμεν τὴν εὐλαβῆ Ὑμῶν μετὰ τῆς Εὐγενεστάτης Ὑμῶν συζύγου ἐπίσκεψιν εἰς τὸ Ἱερὸν Κέντρον τῆς Μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Χαίρομεν ἰδιαζόντως, ὅτι παρέχεται ἡμῖν ἡ ἀγαθὴ αὕτη εὐκαιρία, ἵνα, δεξιούμενοι Ὑμᾶς καὶ ἐκ τοῦ ἐγγὺς γνωρίζοντες τὴν ἐπίλεκτον Ὑμῶν προσωπικότητα καὶ μετ᾽ ἀγάπης καὶ τιμῆς Ὑμᾶς καὶ τὸν οἶκον Ὑμῶν εὐλογοῦντες, ἐκδηλώσωμεν ἅμα, ἐπὶ τῇ εὐτυχεῖ ἀφορμῇ, τὰ αἰσθήματα τῆς μυχίας στοργῆς καὶ τιμῆς, ἅπερ ἡ Μήτηρ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία συνδεδεμένη ἀπ᾽ ἀρχῆς στενώτατα μετὰ τῆς πεφιλημένης θυγατρὸς καὶ τετιμημένης νῦν ἀδελφῆς αὐτῆς Ὀρθοδόξου Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς καὶ ἀγαπητοῦ Ρουμανικοῦ λαοῦ, αἰσθάνεται καὶ τρέφει πάντοτε πρὸς τὰ καθ᾽ ὑμᾶς πάντα.

Ἐξοχώτατε Κύριε Ὑπουργέ!

Τὸ ἔργον, εἰς ὅ ἄρτι ἡ Ὑμετέρα ἐρίτιμος Ἐξοχότης συνεισήνεγκε τὴν πεπνυμένην Αὐτῆς συμβολήν, συντρέχουσα εἰς τὴν αἰσίαν εὐόδωσιν αὐτοῦ, τυγχάνει ἔργον ἐξόχως μέγα καὶ τίμιον, οὐκ ἔστι δὲ δυνατὸν ἵνα μὴ ἐξαιρέτως ποθῇ καὶ εὔχηται καὶ συντρέχῃ ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως αὐτοῦ καὶ ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, εἰς ἣν βασικὴ ἐστι δεδομένη καὶ ἐμπεπιστευμένη ὑπὸ τοῦ θείου αὐτῆς Δομήτορος ἐντολή,

ἵνα κηρύττῃ καὶ διδάσκῃ αὕτη πάντοτε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εἰρήνην μεταξὺ πάντων τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν λαῶν.

Σύμπαντες οἱ λαοὶ εἴπερ ποτὲ συναισθάνονται σήμερον τὴν ἀνάγκην τῆς παγιώσεως τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰρηνεύσεως καὶ συναδελφώσεως καὶ κατανοοῦσιν ὁποῖον διὰ πάντας καθῆκον τυγχάνει νὰ συνενώσωσι τὰς προσπαθείας αὐτῶν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ τῆς εἰρήνης, ἥτις ἐστὶν ἡ μήτηρ πάσης ἀληθοῦς εὐτυχίας καὶ ἀκμῆς καὶ προόδου καὶ εὐλογίας ἐπὶ τῆς γῆς, πολύτιμος δὲ διὰ τοῦτο διὰ πάντας θησαυρός, ἐμπνέων καὶ στηρίζων εἰς πάντας τὴν αἰσιοδοξίαν καὶ τὴν πεποίθησιν περὶ τῆς αὔριον.

Ἡ ἐν τῷ προσώπῳ Ὑμῶν διεζωγραφημένη εὐχαρίστησις, Κύριε Ὑπουργέ, δεικνύει τὴν αἰσίαν δι᾽ εὐτυχοῦς ἀποτελέσματος ἐπίστεψιν τῶν κόπων Ὑμῶν καὶ τῶν ἐριτίμων συναδέλφων Ὑμῶν ἐν τῷ ὅπερ διεξηγάγετε ἄρτι σπουδαίῳ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἔργῳ, καὶ ἐπὶ τούτῳ θερμῶς συγχαίρομεν Ὑμῖν.

Παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ὅπως κατὰ τὴν ἐπάνοδον Αὐτῆς οἴκοι προφρόνως εὐαρεστηθῇ ἵνα γένηται φορεὺς καὶ μεταδότης τῶν ἀκραιφνῶν χαιρετισμῶν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν πρὸς τὴν Αὐτοῦ Εὐσεβεστάτην Μεγαλειότητα τὸν Βασιλέα Κάρολον τὸν Β′ καὶ ἅπαντα τὸν Βασιλικὸν Οἶκον καὶ πρὸς τὴν Ἔντιμον Ρουμανικὴν Κυβέρνησιν μετὰ τῶν ἐνθέρμων τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν ὑπὲρ παντὸς τοῦ Θεοφρουρήτου Κράτους τῆς Ρουμανίας καὶ παντὸς τοῦ ἀγαπητοῦ Ρουμανικοῦ Ἔθνους εὐχῶν.

Θαρρούντως ἐπίσης παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον Ἐξοχότητα ὅπως γένηται κομιστὴς τῶν ἰδιαιτέρων ἀδελφικῶν ἡμῶν ἀσπασμῶν πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα τὸν σεβασμιοπόθητον ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφὸν Πατριάρχην κύριον Μύρωνα καὶ πᾶσαν τὴν σεβασμίαν Ἱεραρχίαν τῆς ἀδελφῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας, ᾗτινι ὁλοψύχως εὐχόμεθα πᾶσαν πάντοτε ἐν Κυρίῳ ἐπάνθησιν καὶ ἀκμήν.

Ἡ τῆς Μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν εὐχὴ καὶ εὐλογία εἴη πάντοτε μεθ᾽ Ὑμῶν, Κύριε Ὑπουργὲ καὶ Εὐγενεστάτη Κυρία Ἀντωνέσκο, καὶ μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου Ὑμῶν.

Τὴν προσφώνησιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀνέγνω ἐν γαλλικῇ μεταφράσει ὁ Α′ Διερμηνεύς.

Ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφώνησιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ἐν πρώτοις ὅτι θεωρεῖ ἑαυτὸν ἐκτάκτως εὐτυχῆ διότι τῷ ἐδόθη ἡ ἀγαθὴ εὐκαιρία νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην εἰς τὸ Κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ἐξέφρασε τὴν ἐπὶ τούτῳ μεγάλην Αὐτοῦ καὶ τῆς συζύγου Αὐτοῦ χαράν, ἐξῆρε δ᾽ εἶτα τὰ αἰσθήματα τοῦ ἄκρου σεβασμοῦ καὶ τῆς τιμῆς, ἅτινα ἡ Ὀρθόδοξος Ρουμανικὴ Ἐκκλησία καὶ ὁ Ὀρθόθοξος Ρουμανικὸς λαὸς ἀνέκαθεν ἔτρεφον καὶ τρέφουσι πρὸς τὴν Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, διὰ βαρυσημάντων καὶ εὐλαβείας μεστῶν λόγων τονίσας τὸ ἀνὰ τοὺς αἰῶνας μέγα ἐκπολιτιστικὸν ἔργον αὐτῆς, οὐ μόνον διὰ τὸν Ρουμανικὸν λαόν, ἀλλὰ καὶ δι᾽ ὅλους τοὺς Ὀρθοδόξους λαοὺς τῆς Εὐρώπης. Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ἔτι καὶ νῦν, εἶπεν, ἐξακολουθεῖ τοιαύτη ὑπάρχουσα διὰ τοὺς εἰρημένους λαοὺς διὸ καὶ ἀμέριστος πάντοτε τυγχάνει ὁ πρὸς αὐτὴν σεβασμὸς καὶ ἡ εὐγνωμο

σύνη τῶν λαῶν τούτων. Ἐνταῦθα ὁ κ. Ὑπουργὸς ἰδιαιτέρως ἐτόνισε καὶ τὴν ἀποστολήν, ἣν καὶ νῦν ἐκπληροῖ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὡς πρώτη τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης **«ὁ ἁγιώτερος φύλαξ τῆς ἁγιωτέρας διδασκαλίας»**, ὡς ἐχαρακτήρισεν ἡ Α. Ἐξοχότης.

Ἐν συνεχείᾳ ἀφορμὴν λαβὼν ἐξ ὅσων ἡ Α. Θ. Παναγιότης εἶπεν ἐν τῇ προσφωνήσει Αὐτῆς, ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐξῆρε τὸ ὑπὸ τοῦ Μεγάλου τοῦ Τουρκικοῦ Ἔθνους Ἀρχηγοῦ Καμὰλ Ἀτατοὺρκ καὶ τῶν ἐπαξίων Αὐτοῦ Συνεργατῶν συντελούμενον ἔργον τῆς παγιώσεως τῆς εἰρήνης, ἐκφράσας τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ χαρὰν καὶ εὐχαριστίαν δι' ὅσα ἐκ τῆς προσφωνήσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀντελήφθη ἐκφραζόμενα ὡς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας ἔνθεν μὲν ὑπὲρ ἐνισχύσεως καὶ κραταιώσεως τοῦ μεγαλεπιβόλου ἔργου τοῦ Μεγάλου Ἀρχηγοῦ καὶ τῶν Συνεργατῶν Αὐτοῦ, ἔνθεν δὲ ὑπὲρ παγιώσεως τῆς εἰρηνεύσεως καὶ τῆς συμφιλιώσεως τῶν λαῶν.

Περαίνων δὲ τὸν λόγον Αὐτοῦ ἐδήλωσεν ὅτι καθηκόντως θὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Α. Μεγαλειότητα τὸν Σεπτὸν Αὐτοῦ Κυριάρχην Βασιλέα Κάρολον, τὸν Βασιλικὸν Οἶκον καὶ τὰ μέλη τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως τὰς εὐχὰς καὶ τὴν εὐλογίαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, εἰς τὸν Μακαριώτατον δὲ Πατριάρχην Μύρωνα τοὺς ἀδελφικοὺς Αὐτῆς ἀσπασμούς.

Μετ' ἐπακολουθήσασαν συνομιλίαν καὶ ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῆς Α. Ἐξοχότητος ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐγερθεῖσα ἀνήρτησεν εἰς τὸν λαιμὸν τῆς Α. Ἐξοχότητος τιμαλφῆ ἱερὸν σταυρόν, συντόμως προσφωνήσασα ὡς ἑξῆς:

«Ἐξοχώτατε! Ἡ Μήτηρ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐκτιμῶσα τὸ εὐτυχὲς γεγονὸς τῆς εὐσεβόφρονος Ὑμῶν ἐπισκέψεως εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἀπονέμει Ὑμῖν τοὺς σταυροὺς τούτους εἰς εὐλογίαν πρὸς ἀνάμνησιν καὶ ἀναρτᾷ εἰς τὰ στήθη Ὑμῶν τὰ περικαλείοντα εὐγενῆ αἰσθήματα στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς αὐτήν, ἐπικαλουμένη τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ' Ὑμᾶς».

Ἀνάλογον σταυρὸν προσέφερεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης καὶ εἰς τὴν κ. Ἀντωνέσκο. Ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ ἡ κ. Ἀντωνέσκο μετὰ προφανοῦς συγκινήσεως καὶ ἐνδείξεων βαθυτάτης εὐλαβείας ἐδέχθησαν διὰ χειρὸς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὰ ἱερὰ ταῦτα κειμήλια καὶ εὐχαρίστησαν θερμῶς ἀσπασθέντες τὴν δεξιὰν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἀκολούθως ἡ Α. Ἐξοχότης ὁ κ. Ὑπουργὸς μετὰ τῆς κ. Ἀντωνέσκο καὶ τῆς ἀκολουθίας Αὐτοῦ ἀπεχαιρέτισαν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ τοὺς σεβ. Ἀρχιερεῖς, ἐπὶ τῇ δηλώσει δὲ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ἀνταποδώσῃ ἀμέσως τὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὴν Α. Ἐξοχότητα, ὁ κ. Ὑπουργὸς παρεκάλεσε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὅπως μὴ λάβῃ τὸν κόπον τοῦτο,

καθόσον ἐπείγεται νὰ ἀναχωρήσῃ μετὰ μεσημβρίαν, θεωρεῖ δὲ ὡς γενομένην τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην καὶ εὐγνωμονεῖ ἐπ' αὐτῇ.

Κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ ἡ κ. Ἀντωνέσκο μετὰ τῆς συνοδείας Αὐτῶν προεπέμφθησαν μετὰ τῶν αὐτῶν μεθ' ὧν καὶ κατὰ τὴν ἄφιξιν Αὐτῶν τιμῶν, ἀφοῦ προηγουμένως ἐν συνοδείᾳ τοῦ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου καὶ τοῦ πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιακόνου καὶ τοῦ Α' Διερμηνέως ἐπεσκέφθησαν τὸν Πατριαρχικὸν Ναὸν ζητήσαντες καὶ λαβόντες πληροφορίας καὶ ἐξηγήσεις περὶ διαφόρων φυλασσομένων ἐν αὐτῷ ἱερῶν εἰκόνων, ἱερῶν λειψάνων καὶ κειμηλίων.

Τὸν Ἐξοχώτατον Ὑπουργὸν καὶ τὴν κ. Ἀντωνέσκο μετὰ τῆς ἀκολουθίας Αὐτῶν ἀπεχαιρέτησαν σεπτῇ Πατριαρχικῇ ἐντολῇ, ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου, ὀλίγον πρὸ τῆς ἐκκινήσεως αὐτοῦ, ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος μετὰ τοῦ Α' Διερμηνέως.

ΤΑ ΔΥΟ ΠΑΓΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΕΤΟΥΣ

II. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΟΥ ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟΥ

Ὡς τὸ Συνέδριον τῆς Ὀξφόρδης εἶνε ἔν τινι μέτρῳ συνέχεια τοῦ Συνεδρίου τῆς Στοκχόλμης (1925), οὕτω καὶ τὸ Συνέδριον τοῦ Ἐδιμβούργου εἶνε συνέχεια τοῦ τῆς Λωζάννης. Ἡ Συνεχιστικὴ τῆς Κινήσεως «περὶ πίστεως καὶ διοικήσεως» Ἐπιτροπὴ περιλαμβάνουσα περὶ τοὺς 80 ἀντιπροσώπους τῶν Ἐκκλησιῶν, αἵτινες συμμετέσχον τοῦ Συνεδρίου τῆς Λωζάννης, ἀφοῦ ἀπέστειλεν εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας τὰς Ἐκθέσεις τοῦ Συνεδρίου περὶ τῶν 7 θεμάτων, τὰ ὁποῖα ἐξήτασε, καὶ ἐζήτησε τὰς ἐπ' αὐτῶν γνώμας αὐτῶν, ἀπεφάσισε τῷ 1931, ὅπως συγκαλέσῃ δεύτερον Παγκόσμιον Συνέδριον κατὰ τὸ 1937. Οἱ λόγοι οἵτινες ὡδήγησαν τὴν Συνεχιστικὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην εἶνε οἱ ἑξῆς: Ὁ Χριστιανισμὸς σήμερον καταπολεμεῖται, ὡς οὐδέποτε πρότερον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μ. Κωνσταντίνου. Νομίζει κανείς, ὅτι αἱ μὴ χριστιανικαὶ καὶ αἱ ἀντιχριστιανικαὶ δυνάμεις ἀναζωογονοῦνται. Αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Ἀρμενίας καὶ τῆς Μ. Ἀσίας ἐξερριζώθησαν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, ἐν ᾧ ἐσυνέχιζον τὴν ζωὴν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀποστόλων. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας ὑφίσταται μόνον διωκομένη ἢ ἐξόριστος. Πρὸς δυσμὰς οἱ προφῆται τοῦ ὑλισμοῦ καὶ τοῦ φυσιοκρατικοῦ μυστικισμοῦ προκηρύσσουσι μεταβολὴν τῆς θρησκευτικῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος, καθ' ἣν ὁ Χριστιανισμὸς δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἁπλοῦν ἐπεισόδιον. Ἐντεῦθεν καὶ ὠπισθοδρόμησε μὲν ἡ κίνησις πρὸς τὴν Χριστιανικὴν ἕνωσιν, ἐπετάθη δὲ ἡ ἐμμονὴ εἰς τὰς πατροπαραδότους Ὁμολογίας καὶ ἡ συναίσθησις τῶν διαφορῶν, αἵτινες χωρίζουσιν ἑκάστην τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπὸ τῶν ἄλλων. Οὕτω προέκυψεν ἡ ἀνάγκη περισσότερον ἢ ἄλλοτε, ὅπως κατανοηθῇ ὑφ' ὅλων, ὅτι παρὰ τὰς ὑφισταμένας μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν διαφορὰς ὑπάρχει ὑποκειμένη στερεὰ βάσις ἑνότητος μεταξὺ αὐτῶν. Ἵνα γείνῃ ὅμως τοῦτο, δέον τὸ Συνέδριον τοῦ 1937 νὰ τύχῃ τοιαύτης προπαρασκευῆς καὶ νὰ διεξαχθῇ οὕτως ὥστε ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴν σημερινὴν τοῦ κόσμου κατάστασιν, οἵα εἶνε πράγματι.

Ἀνατρέχοντες εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς Κινήσεως ἀπὸ τοῦ Συνεδρίου τοῦ 1927 μέχρι σήμερον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τὰ ἑξῆς: Τὸ Συνέδριον ἐκεῖνο παρέσχε τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ ἕνωσις δὲν θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς ἐπινοήσεως διφορουμένων καὶ συμβιβαστικῶν διατυπώσεων, ἱκανῶν νὰ συγκαλύψωσι τὰς ὑφισταμένας μεταξὺ τῶν διαφόρων Ὁμολογιῶν διαφοράς. Ἡ πρόοδος τότε μόνον εἶνε δυνατή, ὅταν

ἀνασκάπτοντες τοὺς βράχους, ἐφ' ὧν θεμελιοῦνται αἱ διάφοροι Ἐκκλησίαι ἀνεύρωμεν ὅτι ἑκάστη αὐτῶν διὰ τῆς Ὁμολογίας, ἣν ἔχει, εἶνε ἐρριζωμένη ἐπὶ τῆς μιᾶς πέτρας τ. ἔ. τοῦ Χριστοῦ. Ἐντεῦθεν διπλοῦν ἦτο τὸ ἔργον τῆς «Συνεχιστικῆς Ἐπιτροπῆς»: 1) ν' ἀνεύρῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀκριβῶς ποία εἶνε ἡ θέσις ἑκάστης Ἐκκλησίας, πῶς αὕτη ἀντιλαμβάνεται τὴν ἰδίαν αὐτῆς Ὁμολογίαν πίστεως, δι' ἧς ζῇ καὶ εὕρηται εἰς ζῶσαν κοινωνίαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ. Τοῦτο καὶ ἐγένετο διὰ τῆς συλλογῆς τῶν ἀπαντήσεων τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν εἰς τὰς ἐκθέσεις τοῦ 1927. Αἱ ἀπαντήσεις αὗται ἐδημοσιεύθησαν ἐν ἑνὶ τόμῳ τῷ 1934 ὑπὸ τὸν τίτλον «Convictions» (πεποιθήσεις). 2) νὰ καλέσῃ θεολόγους τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν, ὅπως ἀποτελοῦντες Ἐπιτροπὰς ἐπιχειρήσωσι ἀνασκάπτοντες τὰς διαφόρους Ὁμολογίας ἐν ὑπομονητικῇ ἐρεύνῃ ν' ἀνεύρωσι τὴν ὑποκειμένην εἰς αὐτὰς βάσιν, ἑνότητος. Οὕτως ὡρίσθησαν 4 Ἐπιτροπαί, ὅπως παρασκευάσωσιν Ἐκθέσεις διὰ τὸ 1937 ἐπὶ τῶν ἑξῆς θεμάτων: α') Ἡ περὶ Θείας χάριτος διδασκαλία, β') Ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, γ') Ἡ ἱερωσύνη καὶ τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, καὶ δ') Ἡ ἑνότης τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ θείᾳ λατρείᾳ.

Κατὰ ταῦτα κατὰ τὸ Συνέδριον τοῦ 1937 δὲν θὰ ἐξετασθῶσι μόνον αἱ ἀπαντήσεις τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὰς Ἐκθέσεις τοῦ 1927, ἀλλὰ θὰ ἐρευνηθῇ καὶ τὸ ὑλικόν, τὸ ὁποῖον παρεσκευάσθη ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τοῦ ὁποίου σκοπὸς εἶνε νὰ δείξῃ τὴν πραγματικὴν φύσιν τῶν προβλημάτων, ἅτινα δέον νὰ λυθῶσι. Τοῦτο δὲ θὰ κατορθωθῇ, ἂν τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου ἀφιερώσωσιν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον χρόνον εἰς τὴν ὑπομονητικὴν μελέτην καὶ συζήτησιν τῶν ἀνωτέρω θεμάτων ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐπιτύχωσι βαθυτέραν ἀμοιβαίαν συνεννόησιν.

Συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω τὸ Πρόγραμμα τοῦ Συνεδρίου τοῦ 1937 δέον νὰ περιλάβῃ: α') ἀντιμετώπισιν ἀπὸ κοινοῦ τῶν πραγματικοτήτων τῆς παγκοσμίου καταστάσεως οὕτως ὥστε τὸ ὅλον τοῦ Συνεδρίου ἔργον νὰ ἐκτελεσθῇ ὡσεὶ «δονούμενον ὑπὸ τῶν πληγμάτων τῆς ἐποχῆς», β') βεβαίωσιν περὶ τῆς κοινῆς ἡμῶν ὑπακοῆς εἰς τὸν διδάσκαλον καὶ Κύριον ἡμῶν, τὸν Ἰ. Χριστόν, γ') ἀπόπειραν ἑκάστου, ὅπως εἰσδύσῃ καὶ κατανοήσῃ τὴν ἔννοιαν, ἣν ἔχει ἡ ζωὴ καὶ ἡ θεία λατρεία τῶν ἄλλων δι' αὐτούς, καὶ δ'.) μελέτην τῶν ζητημάτων, ἅτινα χωρίζουσιν ἡμᾶς ἀπ' ἀλλήλων.

Ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου ὡρίσθη ἡ 3η Αὐγούστου, ἡμέρα Τρίτη. Τὴν πρωΐαν μετὰ τὴν ἐναρκτήριον θρησκευτικὴν ἀκολουθίαν τὸ Συνέδριον συνερχόμενον ἐν τῇ ὁλομελείᾳ αὐτοῦ θὰ ἀσχοληθῇ εἰς τὰ προκαταρκτικὰ τῆς ὀργανώσεως αὐτοῦ καὶ δὴ θὰ καθορίσῃ τὴν θέσιν ἐκείνων, οἵτινες θὰ παρευρεθῶσιν ἐν τῷ Συνεδρίῳ χωρὶς νὰ εἶνε διωρισμένοι ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν ὡς ἀντιπρόσωποι αὐτῶν, θὰ ἐκλέξῃ προσωρινὴν Διευθύνουσαν Ἐπιτροπὴν καὶ οἱασδήποτε ἄλλας Ὑποεπιτροπάς, ἀπαραιτήτους διὰ τὴν ὁμαλὴν αὐτοῦ λειτουργίαν. Μ. μ. τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐν τῇ ὁλομελείᾳ τοῦ Συνεδρίου θὰ γείνωσι μία ἢ δύο ἀνακοινώσεις ἐπὶ τοῦ θέματος «ἡ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ κόσμῳ σήμερον». Σκοπὸς τῆς συνεδρίας ταύτης δὲν εἶνε, ὅπως ἐξετασθῇ τὸ θέμα τοῦτο, ἀλλ' ἁπλῶς ὅπως παρουσιασθῇ τοῦτο ζωηρῶς πρὸ τῆς διανοίας τῶν Συνέδρων. Ἐντεῦθεν καὶ δὲν θὰ διεξαχθῇ συζήτησις ἐπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου θὰ ἔχωσιν ἀνὰ χεῖρας ἀνακοίνωσιν παρασκευασθεῖσαν ὑπὸ Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τούτῳ διωρισμένης ὑπὸ τῆς Συνεχιστικῆς Ἐπιτροπῆς, εἷς δὲ ἢ δύο ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων θὰ ὁμιλήσωσιν ἐξ ἰδίας πείρας περὶ τῆς καταστάσεως ἐν διαφόροις μέρεσι

τοῦ κόσμου καὶ ἡ ὅλη συνεδρία θὰ καταλήξῃ εἰς πανηγυρικὴν Δοξολογίαν καὶ προσευχήν.

Τὴν ἐπιοῦσαν Τετάρτην μετὰ προσευχὴν ἐν συνεδρίᾳ τῆς ὁλομελείας ὁ Πρόεδρος ἐν τῷ ἐναρκτηρίῳ αὐτοῦ λόγῳ θὰ ἐπιθεωρήσῃ τὸ ἔργον, ὅπερ μέλλει νὰ διεξαχθῇ ὑπὸ τῶν διαφόρων Τμημάτων τοῦ Συνεδρίου, τὸ δὲ Συνέδριον θὰ παραπέμψῃ εἰς τὰ Τμήματα τὰ τέσσαρα κύρια θέματα πρὸς μελέτην. Τὰ θέματα ταῦτα εἶνε τὰ ἑξῆς:

1). «*Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ*». Ἤδη τῷ 1931 ἡ Θεολογικὴ τῆς Κινήσεως Ἐπιτροπὴ κατήρτισε τὴν περὶ Θ. Χάριτος Ἔκθεσιν αὐτῆς, περιληφθεῖσαν ἐν τῷ Τόμῳ «Ἡ περὶ Χάριτος διδασκαλία» καὶ ἐκδοθεῖσαν καὶ ἐν ἰδιαιτέρῳ Φυλλαδίῳ. Ὁ μνημονευθεὶς Τόμος περιέχει σειρὰν διατριβῶν ἱστορικῶν καὶ δογματικῶν γεγραμμένην ὑπὸ ἀντιπροσώπων τῶν κυριωτέρων Ἐκκλησιῶν, οἷον Ὀρθοδόξων, Ἀγγλικανῶν, Λουθηρανῶν, Καλβινικῶν, Μεθοδιστῶν, Κογκρεγκασιοναλιστῶν, ὧν ἡ μελέτη εἶνε λίαν διαφωτιστική.

2). «*Ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ*». Τὸ θέμα τοῦτο, εἰσαχθὲν εἰς τὸ Πρόγραμμα τῇ αἰτήσει τῶν Γερμανῶν μελῶν τῆς Συνεχιστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀνέλαβε νὰ διαπραγματευθῇ ἡ δευτέρα Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὸν Δρ. Zöllner. Κατὰ τὸν εἰσηγητὴν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδρίᾳ τῆς Συνεχιστικῆς Ἐπιτροπῆς οὐδεμία δέον νὰ γίνῃ διάκρισις μεταξὺ Ἐκκλησιῶν τοῦ λόγου καὶ Ἐκκλησιῶν τῶν Μυστηρίων, καθόσον λόγος καὶ Μυστήρια εἶνε ἀλληλένδετα. Ἐν τῇ ὑποβληθησομένῃ Ἐκθέσει κατ' ἀνάγκην γενήσεται λόγος περὶ Ἁγίας Γραφῆς καὶ Παραδόσεως, ἀλλ ἰδίως θὰ ἐξετασθῇ ἡ σχέσις τῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καθόσον ἡ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ, ὅτι πολλαὶ τῶν ὑφισταμένων μεταξὺ αὐτῶν διαφορῶν ὀφείλονται εἰς παρεξηγήσεις.

3). «*Ἡ Ἐκκλησία, ἡ Ἱερωσύνη καὶ τὰ Μυστήρια*». Καὶ τὸ θέμα τοῦτο ἀνέλαβε νὰ πραγματευθῇ ἡ αὐτὴ Ἐπιτροπή, ἥτις καὶ τὸ πρῶτον, ὑπὸ τὸν Ἐπίσκοπον Gloucester. Ἡ ὑποβληθεῖσα Ἔκθεσις κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Συνεχιστικῆς Ἐπιτροπῆς τὸν παρελθόντα Αὔγουστον σημειοῖ, ὅτι ἐπετεύχθη μείζων τῆς ἐλπιζομένης συνεννόησις, καθόσον τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς συνεφώνησαν εἰς τὰ ἑξῆς κύρια σημεῖα: α') Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε ὁ τελῶν ἕκαστον μυστήριον διὰ τοῦ ἱερέως τῆς Ἐκκλησίας ὡς ὀργάνου. β') Ὁ Θεὸς δὲν δεσμεύεται ἐν τῇ βουλήσει αὐτοῦ ὑπὸ τῶν μυστηρίων. γ') Τὰ Μυστήρια εἶνε ἐνεργά, διότι διὰ μέσου αὐτῶν ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐνεργεῖ τὴν χάριν αὐτοῦ ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ δ') Τὰ Μυστήρια τελοῦνται ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦ οὐχὶ ἰδίῳ αὐτοῦ δικαίῳ ἀλλ' ὡς λειτουργοῦ τῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἐκθέσεως θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἔκδοσις ἰδιαιτέρου Τόμου, περιέχοντος τὰς διατριβὰς τῶν συνεργατῶν θεολόγων.

4). «*Ἡ ἑνότης τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ θείᾳ λατρείᾳ*», εἶνε τὸ τέταρτον καὶ τελευταῖον θέμα. Τὸ θέμα τοῦτο, ὅπερ ἀνέλαβε νὰ ἐπεξεργασθῇ ἐπιτροπὴ ἐκ θεολόγων ὑπὸ τὸν Dean Sperry ὑποδιῃρέθη εἰς τὰ ἑξῆς καφάλαια δι' ἕκαστον τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ ἐκδοθῇ ἰδιαίτερον Φυλλάδιον. Τὰ Κεφάλαια ταῦτα εἶνε τὰ ἑξῆς: α') Ἡ ἔννοια τῆς ἑνότητος. β') Ἡ πρόοδος τοῦ ἑνωτικοῦ ἔργου ἀπὸ τοῦ 1927. γ') Οἱ μὴ θεολογικοὶ παράγοντες εἰς τὸ πρόβλημα τῆς ἑνώσεως. δ') Αἱ προσεχεῖς ἐνέργειαι πρὸς ἕνωσιν, καὶ ε') Ἡ κοινωνία τῶν ἁγίων.

Μετὰ μεσημβρίαν τὰ τμήματα θ' ἀρχίσωσι τὴν μελέτην τῶν θεμάτων καὶ θὰ συνεχίσωσιν αὐτὴν κατὰ τὰς ἑπομένας ἡμέρας μέχρι τῆς Τετάρτης 11ης τοῦ Αὐ-

γούστου. Τὴν Πέμπτην 12ην τοῦ μηνὸς δὲν θὰ ὑπάρξωσι συνεδρίαι, ἀλλὰ τὰ Τμήματα θὰ ἀσχοληθῶσιν εἰς τὴν προπαρασκευὴν καὶ ἐκτύπωσιν τῶν Ἐκθέσεων αὐτῶν. Κατὰ τὰς ἐπακολουθούσας τέσσαρας ἐργασίμους ἡμέρας 13—17 Αὐγούστου ἡ ὁλομέλεια τοῦ Συνεδρίου θὰ ἐξετάσῃ καὶ θὰ συζητήσῃ τὰς Ἐκθέσεις τῶν 4 Τμημάτων. Κατὰ τὰς 2 ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ παρεμπιπτούσας Κυριακάς, ἤτοι τὴν 8ην καὶ τὴν 15ην Αὐγούστου, τὰς μὲν πρωΐας θὰ τελῆται ἡ θεία λειτουργία εἰς τὰς διαφόρους Ἐκκλησίας τοῦ Ἐδιμβούργου, εἰς ἃς ἐλευθέρως δύνανται νὰ προσέρχωνται τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου. Σημειωτέον ὅτι χάριν τῶν Ὀρθοδόξων ὁ Ἀγγλικανὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Ἐδιμβούργου ἔγραψε πρὸς τὸν Μητροπολίτην Θυατείρων προσφέρων μίαν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ πρὸς τέλεσιν τῆς ἰδίας αὐτῶν λειτουργίας. Τὰς ἑσπέρας τῶν Κυριακῶν ἀνὰ 4 ῥήτορες ἀνήκοντες εἰς τὰς κυριωτέρας τῶν ἀντιπροσωπευομένων ἐν τῷ Συνεδρίῳ Ὁμολογιῶν θὰ ὁμιλήσωσιν ἐκθέτοντες τὴν σημασίαν ἣν ἔχει δι' αὐτοὺς ἡ θεία λατρεία καὶ ἡ ζωὴ τῆς ἰδίας Ἐκκλησίας. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὡρίσθη τετραμελὴς Ἐπιτροπή, ἵνα ἐξεύρῃ τοὺς ἐν λόγῳ ῥήτορας ἀντιπροσωπεύοντας κατὰ μὲν τὴν πρώτην Κυριακὴν τὴν Ὀρθόδοξον, τὴν Καλβινικήν, τὴν Ἀνεξάρτητον καὶ τὴν Μεθοδιστικὴν Ὁμολογίαν, τὴν δὲ δευτέραν Κυριακὴν τὴν Ἀγγλικήν, τὴν Λουθηρανικήν, τὴν Ἑταιρείαν τῶν Φίλων καὶ τὴν Ἱεραποστολήν. Κατὰ τὴν τελευταίαν Τετάρτην, ἤτοι τὴν 18ην Αὐγούστου, τὸ Συνέδριον θὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἑνότητα αὐτοῦ ἐν τῇ ὑπακοῇ εἰς τὸν Ἰ. Χριστόν, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς καταστάσεως τοῦ κόσμου. Πρὸς ἐπίτευξιν τούτου κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου θὰ ἐκλεγῇ μικρὰ Ἐπιτροπή, ἥτις παρακολουθοῦσα μετὰ προσοχῆς τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ θὰ παρασκευάσῃ τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν δήλωσιν καὶ θὰ ὑποβάλῃ αὐτὴν εἰς τὸ Συνέδριον κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ συνεδρίαν. Προτάσει τοῦ Καθηγητοῦ Deismann ὑποστηριχθέντος ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Θυατείρων ἐγένετο δεκτὸν κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τῆς Συνεχιστικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως ἐξευρεθῇ τρόπος, ὥστε νὰ ἐκδηλωθῇ ἡ ὑποκειμένη ἑνότης τῶν Ἐκκλησιῶν, περὶ ἧς ἐπραγματεύθη τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ αὐτοῦ τῷ 1920, συνηγορῆσαν ὑπὲρ τῆς ἱδρύσεως «Κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν». Ἡ ἀνωτέρω Ἐπιτροπὴ ἐν τῇ παρασκευῇ τῆς δηλώσεως αὐτῆς θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν πρότασιν αὐτήν, ὡς καὶ τὴν Πατριαρχικὴν Ἐγκύκλιον.

Δεδομένου ὅτι μεταξὺ τοῦ τέρματος τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου τῆς Ὀξφόρδης καὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν τοῦ Ἐδιμβούργου παρεμβάλλεται μία ἑβδομὰς πρὸς ἀνάπαυσιν, ἐκρίθη ὀρθόν, ὅπως τὴν 1ην Αὐγούστου οἱ ἀντιπρόσωποι ἀμφοτέρων τῶν Συνεδρίων παραστῶσιν εἰς πανηγυρικὴν τελετήν, διεξαχθησομένην ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τοῦ Λονδίνου, τῷ τοῦ Ἁγίου Παύλου.

Δὲν κρίνομεν ἄπο σκοποῦ, ὅπως παραθέσωμεν ἐν τέλει διατάξεις τινὰς τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Συνεδρίου, αἵτινες συνετάχθησαν ὑπὸ τῆς Συνεχιστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ προβλέψει νέου Συνεδρίου. Εἶναι αὐτόδηλον, ὅτι ἅμα τῇ συγκροτήσει τοῦ Συνεδρίου εἰς σῶμα, αὐτομάτως παύουσι νὰ ὑπάρχωσιν ἡ Συνεχιστικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ σὺν αὐτῇ ἡ Ἐκτελεστική, ἡ Οἰκονομικὴ καὶ εἴ τις ἄλλη, τὸ δὲ Συνέδριον θέλει προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν, ὅσαι ἀναγκαιοῦσι διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων αὐτοῦ. Αἱ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαι διατάξεις ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :

1) Δυνάμει τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Κινήσεως «περὶ πίστεως καὶ διοικήσεως» μόνον ἀντιπρόσωποι κανονικῶς διωρισμένοι ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν αὐτῶν ἀποτελοῦσι τέλεια μέλη τοῦ Συνεδρίου.

2) Τὰ μέλη τῆς ὑφισταμένης Συνεχιστικῆς Ἐπιτροπῆς θὰ γίνωνται δεκτὰ εἰς ὅλας τὰς συνεδρίας τῆς ὁλομελείας ἢ τῶν Τμημάτων τοῦ Συνεδρίου καὶ θὰ δικαιοῦνται νὰ μετέχωσι τῶν συζητήσεων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ ψηφίζωσιν οὐδὲ νὰ διορίζωνται πρόεδροι ἢ ἀντιπρόεδροι τῶν Τμημάτων καὶ τῶν Ὑποεπιτροπῶν ἄνευ εἰδικῆς ἐντολῆς τῶν Ἐκκλησιῶν αὐτῶν.

3) Οἱ συνεργάται τῶν διαφόρων προπαρασκευαστικῶν Ἐπιτροπῶν, οἱ μὴ ὄντες ἀντιπρόσωποι, ἀλλὰ διορισθέντες ὑπὸ τῶν Προέδρων τῶν ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῶν θὰ γίνωνται δεκτοὶ εἰς ὅλας τὰς συνεδρίας εἴτε τῆς ὁλομελείας εἴτε τῶν Τμημάτων καὶ θὰ δικαιοῦνται νὰ μετέχωσι τῶν συζητήσεων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ ψηφίζωσιν ἢ νὰ διορίζωνται πρόεδροι ἢ ἀντιπρόεδροι τῶν Τμημάτων καὶ τῶν Ὑποεπιτροπῶν.

4) Οἱ ἀναπληρωταὶ ἀντιπρόσωποι, οἱ διορισθέντες τοιοῦτοι ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν αὐτῶν, θὰ γίνωνται δεκτοὶ εἰς ὅλας τὰς συνεδρίας τῆς ὁλομελείας ἢ τῶν Τμημάτων, ἀλλὰ δὲν θὰ δικαιοῦνται μήτε νὰ ὁμιλῶσι μήτε νὰ ψηφίζωσι, ἐκτὸς ὅταν ἀναπληρῶσιν ἀντιπρόσωπον ἀπόντα.

5) Τὰ μέλη τῆς Ὁμάδος τῆς Νεολαίας θὰ γίνωνται δεκτὰ εἰς ὅλας τὰς συνεδρίας τῆς ὁλομελείας ἢ τῶν Τμημάτων, ἀλλὰ δὲν θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα μήτε νὰ ὁμιλῶσι μήτε νὰ ψηφίζωσι.

6) Αἱ συνεδρίαι τῆς Ὁλομελείας, ἐκτὸς ἂν ἄλλως ἀποφασίσῃ τὸ Συνέδριον, θὰ εἶνε ἀνοικταὶ εἰς τὸ δημόσιον καὶ εἰς τὸν Τύπον, ἀλλὰ μόνον τὰ πρόσωπα, περὶ ὧν ὁ λόγος ἐν τοῖς 1—4 θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ μετάσχωσι τῶν συζητήσεων. Οὔτε τὸ δημόσιον οὔτε ὁ Τύπος εἶνε δεκτοὶ εἰς τὰς συζητήσεις τῶν Τμημάτων.

Ἐν τέλει σημειοῦμεν, ὅτι ἐλήφθη φροντίς, ὅπως οἱ θέλοντες ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων ν' ἀποφύγωσι τὰς μεγάλας δαπάνας τῶν Ξενοδοχείων, ἐγκατασταθῶσιν ἐν τοῖς Φοιτητικοῖς Ξενῶσιν λαμβάνοντες ἐν αὐτοῖς πλὴν τοῦ προγεύματος καὶ τὸ δεῖπνον, καθ' ἑκάστην, κατὰ δὲ τὴν Κυριακὴν καὶ τὰ τρία γεύματα ἀπὸ τῆς ἑσπέρας τῆς 2ας Αὐγούστου (Δευτέρας) μέχρι τῆς πρωΐας τῆς Τρίτης ἀντὶ £. 7-10-0.

Οἱ θέλοντες δέον ν' ἀποταθῶσιν εἰς τὸ Γραφεῖον (Chegney Court Winchester England).

† Ο ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΡΔΕΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΣΥΜΒΟΛΗ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ Κ/ΠΟΛΕΩΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΞΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἀρχιερατικὸν Ὑπομνηματιστικὸν Γράμμα ἐπὶ τῆς β΄ εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως Νεοφύτου Ζ΄ [140]).

Περὶ τοῦ ἁγιωτάτου πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου οὐδεὶς ἄν τῶν γε εὐσεβῶν ἔξαρνος γένοιτο, μὴ οὐχὶ διὰ τὸ ἔχειν τὰ ἐν ἀξιώμασι μεγέθη τό τε κοινὸν καὶ τὸ ἴδιον — κοινὸν μὲν γὰρ κατ᾽ εὐσέβειαν τὸ θεῖον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἁγιωτάτους ἀρχιερατικοὺς θρόνους διὰ τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης θεῖον ὄντως ἀξίωμα — τοῦ καὶ ἐν αὐτῷ ἀεὶ προϊσταμένου ἰδίᾳ τε καὶ ταύτῃ σεμνύνεται κατὰ τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς ἀποστολικοὺς κανόνας, ᾗπερ πρωτεύει τε ἤδη τῇ τάξει πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τοιαύτην πρωτίστην ἐπιτέτραπται τὴν ἀρχὴν πρὸς εὐκοσμίαν πάσης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεροπρεπείας, ἀφ᾽ ἧς ὡς ἀπὸ ῥίζης γενναίας μέρη ὅσα καὶ οἱ ἄλλοι οἱ κατὰ μέρος ἀναπεφύκασι τῶν ἐκκλησιῶν κλάδοι εὐθαλεῖς τε καὶ τέθηλλεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ βλαστήματα ἀμφιλαφῶς κομῶντα εὐθαλέσι φύλλοις τῆς εὐσεβείας καὶ βρίθοντα ὡραίοις τῆς ὀρθοδοξίας καρποῖς. Ὡς οὖν τοιούτου καὶ τηλικούτου ὄντος τοῦ ἁγιωτάτου τούτου πατριαρχικοῦ θρόνου ἀναγκαῖον ἡμῖν ἔδοξεν ἐν ὑπομνήμασιν ἱεροῖς ἀποκεῖσθαι καὶ τὰ ἤδη περὶ αὐτὸν συμβάντα, ταῦτα ἄρα καὶ ἀρχιερατικὸν τόδε ὑπομνηματιστικὸν γράμμα ἤδη ἐκτιθέμεθα περὶ τῆς ἐλέῳ Θεοῦ ἱερᾶς πατριαρχείας. Τῇ γὰρ ιη΄ τοῦ παρελθόντος δεκεμβρίου μηνὸς τοῦ αψϞη΄ σωτηρίου ἔτους διὰ βασιλικοῦ μουπεσίρι τῆς Ὑψηλῆς Πόρτας ὁ τότε πατριαρχεύων κύριος Γρηγόριος αἴφνης ἀπὸ τῆς πατριαρχείας ἀνάρπαστος μετεκομίσθη εἰς χωρίον Κατίκιογι τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Χαλκηδόνος, τῇ δὲ ὑστεραίᾳ συνόδου ὑπερτελεστάτης συγκροτηθείσης πάντων ἡμῶν, συμπαρόντος καὶ τοῦ

---

140) *Κώδ. Π. Ἀρχ.* Θ΄ 131.

ἐκλαμπροτάτου καὶ περιβλέπτου πεγιζαδὲ καὶ μεγάλου διερμηνέως τῆς κραταιᾶς βασιλείας κυρίου κυρίου Κωνσταντίνου Ὑψηλάντου καὶ τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ πανευγενεστάτου ἄρχοντος μεγάλου λογοθέτου κυρίου Ἀλεξάνδρου Μάνου μετὰ τῶν προκριτωτέρων τῆς πανευγενοῦς χορείας καὶ παντὸς τοῦ εὐαγοῦς κλήρου, ἔτι δὲ καὶ τῶν τιμιωτάτων ἐπιτρόπων τοῦ κοινοῦ καὶ πάντων τῶν ἄλλων τῶν εὐλογημένων ρουφετίων τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος τῆς βασιλευούσης ταύτης τῶν πόλεων, ἐπ᾽ ἀκροάσει πάντων ἀνεγνώσθη ὑψηλὸν προσκυνητὸν ἔγγραφον περιέχον τὰς αἰτίας τῆς ἐξώσεως τοῦ προρρηθέντος παναγιωτάτου πρώην Κωνσταντινουπόλεως κυρίου Γρηγορίου καὶ ἐπὶ τέλους πρὸς ἡμᾶς προσκυνητὰς ἐπιταγάς· δέον γὰρ τὸν ἐφ᾽ ἡμῶν πατριάρχην προσέχοντα τὸν νοῦν τῇ ὑψηλῇ βουλήσει τῆς κραταιᾶς βασιλείας, ἐπιτελεῖν τά τε ἀναγκαῖα πρὸς περίθαλψιν τοῦ βασιλικοῦ ραγιᾶ καὶ τὰ καθήκοντα ἑαυτῷ πρὸς ὑποταγὴν καὶ πιστὴν δούλευσιν, τὸν δὲ μὴ μόνον μηδὲν τούτων ἐπιτελέσαι, ἀλλὰ καὶ ἐπιχειρῆσαι πράξεσί τε καὶ τολμήμασι, δι᾽ ἅπερ ἀποβαλεῖν καὶ τὸ πιστὸν καὶ ἐξωσθῆναι τῆς πατριαρχείας δεβλέτζε, ὃ ἐστὶ κατὰ τάξιν καὶ ἐξουσίαν τοῦ ὑψηλοῦ δεβλετίου. Ταῦτα μὲν οὖν περιεῖχε τὸ ρηθὲν προσκυνητὸν ἔγγραφον περὶ τῆς ἐκείνου παναγιότητος, οὗτινος μετ᾽ οὐ πολὺ προσηνέχθη καὶ ἡ ὄπισθεν κατεστρωμένη οἰκειοθελὴς παραίτησις, ἐπὶ τέλους δὲ κατ᾽ ἔλεον βασιλικὸν ἐπέταττε σύμπασιν ἑλέσθαι εἰς πατριάρχην, κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τοῦ γένους ἡμῶν τάξιν καὶ συνήθειαν, δόκιμον, πιστὸν καὶ ἱκανὸν πρὸς περίθαλψιν τοῦ βασιλικοῦ ραγιᾶ, συνετόν τε καὶ ἄξιον ὑπουργῆσαι τὰ ἀρέσκοντα τῇ ὑψηλῇ βουλήσει. Καὶ δὴ σκέψεως συνοδικῶς ἐπὶ πολὺ γενομένης πρὸς εὕρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἁρμοδίου προσώπου, τοῦ ἀξίως διακυβερνήσοντος τὸ πάγκοινον τουτὶ σκάφος κατὰ τὴν προσκυνητὴν ἐπιταγὴν καὶ κατὰ τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς νόμους, μηδεμίαν ἐκκλησιαστικὴν παροικίαν ἐπὶ πολὺ μένειν χηρεύουσαν διακελευομένους, προεκρίθη καὶ προεξελέγη ὁ ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἄθωνος ἐφησυχάζων παναγιώτατος καὶ σεβασμιώτατος πατριάρχης πρώην Κωνσταντινουπόλεως κύριος κύριος Ν ε ό φ υ τ ο ς, πάντων ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν παρευρεθέντων, μεγάλων τε καὶ μικρῶν, ἀναφωνούντων καὶ ὥσπερ ἀπὸ μιᾶς ψυχῆς ἀναβοώντων τὰ εἰκότα ἐπὶ τῇ κατ᾽ εὐχαρίστησιν κοινῇ ἐκλογῇ καὶ αὖθις ἀποκαταστάσει τῆς αὐτοῦ σεβασμιωτάτης παναγιότητος εἰς τὸν ἁγιώτατον πατριαρχικὸν τοῦτον θρόνον, ὅστις ἀξίως ἐπὶ τῆς προτέρας πενταετοῦς οἱονεὶ πατριαρχείας αὐτοῦ οἰκονομήσας τὰ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἄριστα διοικήσας καὶ τὰς δυσχερείας καὶ περιπετείας θαυμασίως ἕως τέλους ἐξομαλίσας καὶ ἀμέμπτως διαγαγὼν καὶ ποιμάνας θεοφιλῶς τὸν τοῦ Κυρίου περιούσιον λαόν, ἠβουλήθη οἴκοθεν ἀπομακρυνθῆναι τοῦ ἁγιωτάτου πατριαρχικοῦ θρόνου ἀπαυδήσας ἔκ τε τῶν ἀτρύτων πόνων καὶ τῶν ἀδιακόπων περισπασμῶν τε καὶ μεριμνῶν καὶ τῶν πυκνῶν αὐτοῦ ἀσθενειῶν προελόμενος τὸν ἀπράγμονα καὶ ἡσύχιον βίον καὶ παραιτηθῆναι, μὴ οὔσης ὅλως ἐπικειμένης αὐτῷ βίας καὶ ἀνάγκης καὶ ἀναχωρήσεως, μετὰ χαρᾶς καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν νῆσον Χάλκην καὶ ὑποπτεύων μήποτε γένηται αὐτῷ καὶ αὖθις πρόσκλησις παρὰ τῆς ἐκκλησίας διὰ κοινῆς ἐκλογῆς ἐπὶ τῷ ἀναδεχθῆναι τὴν προστασίαν τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου καὶ δεδιὼς τὰς δυσχερείας καὶ τοὺς κοινοὺς περισπασμοὺς προείλετο αὐθορμήτως ἀναγγεῖλαι τῇ ἐκκλησίᾳ τὰ τῆς ἐφέσεως τῆς ἡσυχίας αὐτοῦ καὶ ἀνέσεως τοῦ λοιποῦ καὶ ἐκθέσθαι τὴν παραίτησιν καὶ τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ μετριο-

φρονῶν ὡς τὸν φιλήσυχον βίον αἱρετησάμενος. Ἡ ἐκκλησία δὲ κατιδοῦσα τηνικαῦτα τὴν ἐκ βάθους ταπείνωσιν αὐτοῦ καὶ ὀρθῶς ἐπικρίνασα τὸν ἔνθεον αὐτοῦ σκοπὸν ταῖς προσηκούσαις εὐφημίαις κατέστεψε, τὴν δὲ παραίτησιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀρχιερωσύνης οὐκ ἀπεδέξατο προνοοῦσα τὰ συμφέροντα αὐτῷ οὐδὲ ὅλως ἐνέδωκεν πρὸς τὴν ἀδελφικὴν αὐτοῦ αἴτησιν. Ὅτι ὁ ποθῶν τὸν ἥσυχον καὶ ἀπράγμονα βίον καὶ τὸ βάρος τῆς πατριαρχικ ῆς ἀξίας δεδιὼς οὕτως ἐξαιτεῖ, οὐδὲ ὅλως ἐπέτρεψε τῇ αὐτοῦ παναγιότητι κατάπαυσιν καὶ παραίτησιν τῆς ἀρχιερατικῆς ἐνεργείας ἀλλ' ἀπείπετο· οὐ γὰρ ἐπιτρέπει ὁ κανὼν τοῖς βουλομένοις ὅτε καὶ ὅπως, ἄνευ δηλονότι ἐπικειμένης ἀνάγκης καὶ εὐλόγου αἰτίας, ἐπισκοπῆς ἐκστῆναι, πολλῷ δὲ μᾶλλον ἀρχιερωσύνης, μόνους δὲ τοὺς ὑπὸ τῷ μοναχικῷ μεγάλῳ σχήματι ὑπεισερχομένους τούτοις ἐφεῖται ἀρχιερωσύνης παραιτεῖσθαι, τοὺς δὲ ἄλλως παραιτουμένους ἀμελεῖν ἐστὶν οὐ παραιτεῖσθαι· οὐδὲ γὰρ τὰ ἐν ἐκείνῳ τῷ γραμματίῳ ἐκτεθειμένα ἔχομεν συναινεῖν πρὸς κατάπαυσιν τῆς ἀρχιερατικῆς ἐνεργείας, μᾶλλον δὲ πλεῖον τιμᾶν καὶ εὐσεβεῖσθαι καὶ πάντα ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ παναγιότητος φρονεῖν ὀρθῶς καὶ λέγειν εὐφήμως. Τίνα δὲ ἐν τοῖς γραφομένοις ἦν; ὅτι τὰ τῆς ὁμοδόξου ἡμῶν πίστεως δόγματα κα ἔθιμα, ἔγγραφά τε καὶ ἄγραφα, εὐσεβῶς φρονῶν καὶ προϊστάμενος διὰ βίου ὑπείκει τῇ ἀποστολικῇ καὶ καθολικῇ ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ καὶ τὴν λογιζομένην αὐτῷ οὐσίαν ἀξιοῖ ἀπεμπωληθῆναι καὶ τῷ κοινῷ ἀποδοθῆναι, σύμφωνα ἀποδείξας τὰ ἔργα τῇ χριστομιμήτῳ αὐτοῦ παραιτήσει. Καὶ ἐφεξῆς δικάζων ἑαυτὸν ἀνάξιον ἀρχιερατικῆς ἐνεργείας δι' ἄβυσον καὶ πλῆθος ἁμαρτημάτων ὁμολογεῖ καὶ ἐξαγόρευσιν ποιεῖ· τοῦτο γὰρ εὐσεβείας γνώρισμα καὶ ὀφειλὴ πάντων ἡμῶν φρονεῖν καὶ λέγειν ἕκαστον ἐν ἁμαρτίαις εἶναι, μάλιστα Θεῷ ἐξομολογούμενον, καὶ φρίττειν καὶ ὑποστέλλεσθαι κατανοοῦντα τῆς ἀρχιερατικῆς ἀξίας τὸ μέγεθος καὶ δεδοικέναι προσιόντα τοῖς θείοις, εὐσυνειδήτου τοῦτο γνώμης καὶ σώφρονος. Διὸ πολλάκις τὰς λειτουργίας καὶ τοῖς ἁγίοις οὐκ ἄηθες παραιτεῖσθαι· Μωσῆς γὰρ ἀποστελλόμενος εἰς σωτηρίαν τοῦ Ἰσραὴλ παραιτεῖται καὶ τῇ θεομιμήτῳ ταπεινώσει φθάνει εἰς τὰ ὕψη τῶν ἀρετῶν καὶ ὁ λογιζόμενος πταισμάτων ἄβυσσον καὶ ἀναφωνῶν καὶ οἰκειούμενος τὰ τῶν πολλῶν πταίσματα ἀποδείκνυσι τὴν πρὸς πάντας ἀγάπην καὶ κατὰ Χριστὸν ταπείνωσιν· ἡ γὰρ ἀρετὴ διὰ τῆς κατ' ἐντολὴν πνευματικῆς ἀγάπης συνοικειοῖ τὸ ὁμόφυλον καὶ τῶν ἐναρέτων ἕκαστος τὰ τῶν ἄλλων πταίσματα οἰκεῖα λογίζεται τραύματα, ὃν τρόπον καὶ σύμπας ὁ τῶν ἁγίων σύλλογος καὶ ὁ μέγας πατὴρ τῆς ἐκκλησίας οὐρανοφάντωρ Βασίλειος «ἐκακώθημεν, φησί, διὰ τὰς ἁμαρτίας, ἰαθῶμεν διὰ τῆς μετανοίας, ἐν ἑαυτῷ οἰκειούμενοι τὰ τῶν ἄλλων ἁμαρτήματα» καὶ «οὐ χρόνου ποσότητι, διαθέσει δὲ ψυχῆς ἡ μετάνοια κρίνεται». Ἔνθεν τοι διευλαβηθέντες τὴν ἐν Χριστῷ ταπείνωσιν τῆς αὐτοῦ παναγιότητος καὶ τὴν πρὸς πάντας εἰλικρίνειαν καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἀγάπην ἐπῃνέσαμεν, τὴν δ' αἴτησιν τῆς παραιτήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀρχιερωσύνης οὐκ ἀπεδεξάμεθα, ἵνα μὴ φανῶμεν ἀντιτασσόμενοι τοῖς θείοις καὶ ἱεροῖς νόμοις, οὐ γὰρ νόμιμος ἐκείνη, διὸ καὶ ἠκύρωται παρὰ τῆς ἐκκλησίας εἰς τὸ παντελὲς καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτοῦ παναγιότητα διὰ τὴν θεοφιλῆ ταπείνωσιν καὶ δικαιοπραγίαν καὶ ἕτοιμον ὑπακοὴν τοῖς θείοις νόμοις καὶ ἱεροῖς ἀποστολικοῖς κανόσι καὶ τοῖς βασιλικοῖς προσκυνητοῖς θεσπίσμασιν ἀσπασάμενοι καὶ εὖ εἰδότες ζηλωτὴν καὶ ὑπέρμαχον παντὸς τοῦ ὀρθοδόξου καὶ εὐσεβοῦς πληρώματος καὶ γενναίως ἀντεχόμενον

τῆς εὐσεβείας καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας καὶ ἀμέμπτως ἀρχιερεύοντα καὶ ἀνεπιλήπτως προϊστάμενον τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας ἀποδεχόμεθα ἐν εἰλικρινείᾳ καὶ ἐπιγινώσκομεν παναγιώτατον καὶ σεβασμιώτατον ἡμῶν δεσπότην καὶ οἰκουμενικὸν πατριάρχην, ὡς ἐπανελθόντα καὶ ἀνιδρυθέντα παναισίως ἐν τῇ οἰκουμενικῇ ταύτῃ καθέδρᾳ κατὰ τὴν κοινὴν ἡμῶν πρόσκλησιν καὶ ἔνθεον πόθον καὶ διακηρύττομεν καὶ προσβεβαιοῦμεν ὁμοφώνως καθομολογοῦντες πᾶσι πάντα καλῶς ἔχοντα, ἐπευχόμενοι ἐκ βάθους ψυχῆς Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὅπως χαρίσαιτο τῇ αὐτοῦ σεβασμιωτάτῃ παναγιότητι ὑγείαν διηνεκῆ καὶ μακροημέρευσιν εἰρηναίαν τε καὶ ἀκλόνητον στερέωσιν ἐπὶ τοῦ ἁγιωτάτου πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου ὡς νομίμως καὶ κανονικῶς ἐπαναλαβούσῃ τὴν προστασίαν αὐτοῦ. Διὸ ἐγένετο τὸ παρὸν ἡμῶν κοινὸν ἀρχιερατικὸν ὑπομνηματιστικὸν γράμμα ἐπὶ τοῦδε τοῦ ἱεροῦ κώδικος τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας εἰς διηνεκῆ ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψηθ᾽ κατὰ μῆνα φεβρουάριον, ἐπινεμήσεως ϐ΄.

† Ὁ Ἐφέσου ***Σαμουήλ***— † ὁ Ἡρακλείας ***Μελέτιος***— † ὁ Κυζίκου ***Ἰωακείμ***— † ὁ Νικομηδείας ***Ἀθανάσιος***— † ὁ Νικαίας ***Καλλίνικος***— † ὁ Χαλκηδόνος ***Ἱερεμίας***— † ὁ Δέρκων ***Μακάριος***— † ὁ Θεσσαλονίκης ***Γεράσιμος***— † ὁ Τορνόβου ***Ματθαῖος***— † ὁ Νεοκαισαρείας ***Ἡσαΐας***— † ὁ Λαρίσσης ***Διονύσιος***— † ὁ Ἀγκύρας ***Ἰωαννίκιος***,— † ὁ Παροναξίας ***Νεόφυτος***,— † ὁ Βιδύνης ***Γρηγόριος***— † ὁ Εὐρίπου ***Ἱερόθεος***.

74) ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Γ΄

Νεοφύτου Ζ΄ ἐγκαταλιπόντος τὸ πατριαρχεῖον τῇ 2 Μαρτίου 1794, κατὰ τὰ ἀλλαχοῦ σημειωθέντα, καὶ « ***κατ' αὐτὴν*** (= β΄ Μαρτίου) ἐκλογῆς γενομένης παρά τε τῶν ἐνδημούντων ἀρχιερέων, κληρικῶν τε καὶ ἀρχόντων, καὶ τῇ ***ἐφεξῆς γ΄ μαρτίου*** μηνὸς παραστάσεως ἐπὶ τὸν Ἐπίτροπον τοῦ βασιλέως καὶ διὰ καββαδίων ἐπικυρώσεως καὶ τιμῆς καὶ προπομπῆς, ὡς εἴθισται, προήχθη ἐπὶ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ἀπὸ μητροπόλεως Δέρκων ὁ κὺρ ***Γεράσιμος*** ὁ Κύπριος διὰ κανονικῆς μεταθέσεως .... ἐν γήρει βαθυτάτῳ .... ». Κάτωθι τοῦ « ὑπομνήματος » τῆς ἐκλογῆς σημειοῦται δι' ἑτέρας μελάνης: « ***τῇ γ΄*** (μαρτίου), ἡμέρᾳ παρασκευῇ ». Συνάγεται ἐντεῦθεν ὅτι ἡ κανονικὴ ἐκλογὴ διενηργήθη τῇ ***3 Μαρτίου*** 1794, αὐθημερὸν δὲ ἥ τε καββαδιφορία καὶ ἡ ἐνθρόνισις [142]). Ἐπατριάρ-

---

142) ***Σάθα*** σ. 386.387. Σώζεται ἐπιστολὴ τοῦ ***Γερασίμου*** αὐθημερὸν τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ, ἤτοι ἀπὸ 3 Μαρτίου 1794. (***Α. Κεραμέως*** Κατάλ. Κωδ. Ζωγραφείου Σόφια. 1909 σ. 33.— ***Ὀρθοδ.*** Ζ΄ 1932 σ. 400). Ὁ Janes Dallaway σημειοῖ ὅτι ὁ Γεράσιμος γενόμενος ΚΠόλεως μετωνομάσθη ***Ἱππόλυτος*** κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν παπῶν Ρώμης (Constantinople ancient and moderne. London 1797. σ. 106—

χευσεν ἀθορύβως «διέπων τε καὶ συμφερόμενος ἠπίως, τοῖς μὲν ἐνδούς, ἄλλως δὲ θεραπεύων ἄλλοις, παρορῶν πολλὰ καὶ μηδενὶ μαχόμενος»[143]. Ἕνεκα ὅμως τῆς ἡλικίας αὐτοῦ δὲν ἐπήρκει, φαίνεται δὲ ὅτι διὰ τὸν λόγον τοῦτον «καὶ τοῖς κρατοῦσιν κατωλιγωρεῖτο», διὰ τοῦτο καὶ «δείσας μή τι καὶ ἀεικὲς πάθῃ, τὸν θρόνον παρῃτήσατο». Παραίτησιν ὑπέγραψε τῇ *19 Ἀπριλίου 1797*. Ἀναφέρεται ὡς «πρώην ΚΠόλεως» κατ' Ἀπρίλιον 1799, ἐφησυχάζων ἐν Θεραπείοις, ἔνθα ἀπέθανε καὶ ἐτάφη, ἄγνωστον ἀκριβῶς πότε[144].

Ὅρα καὶ **Ὀρθοδ.** ὡς ἀνωτ. σ. 400). Ἐσφαλμένη πληροφορία. Τὸ μόνον γνωστὸν παράδειγμα εἶνε τοῦ ἀπὸ Σερρῶν Μαξίμου Δ' (ὅρα Α' μέρος ἡμετ. μελέτης σ. 26 σημ. 51— **Ὀρθοδ.** Θ' 31. — **Ἠλ. Γενν.** Φωτ. βιβλ. Α' 223).

[143]) Ἐπὶ Γερασίμου Γ' ἐπῆλθε καινοτομία ὡς πρὸς τὸ **κάλυμμα** τῶν συνιερουργούντων τῷ πατριάρχῃ ἀρχιερέων. Κατὰ Σέργιον τὸν Μακραῖον «μέχρι τῶν ἀοιδίμων πατριαρχῶν Καλλινίκου καὶ Σεραφεὶμ τοῦ Β', ἔθος ἦν τοὺς συλλειτουργοῦντας τῶν ἀρχιερέων ἐν τῇ μυσταγωγίᾳ φελώνην ἀναβάλλεσθαι καὶ κατὰ κεφαλῆς τὸ σύνηθες φέρειν καμηλαύχιον σὺν τῷ ἐπικαλυμμαυχίῳ πρὶν τοῦ χερουβικοῦ, ***μόνον τοῦ οἰκουμενικοῦ ἢ καὶ τῶν ἄλλων πατριαρχῶν συλλειτουργούντων σάκκους καὶ κορώνας καὶ ἐγκόλπια φορούντων***· ἐξ ἐκείνων δὲ ἀρχὴν μεταποιηθὲν τὸ παλαιὸν ἔθος εἰς δεῦρο προήχθη, σάκκον μὲν τοὺς συλλειτουργοῦντας ἀρχιερεῖς ἀναβάλλεσθαι, ἐγκόλπιον δὲ μὴ ἐνάπτειν παραιωροῦντας, φέρειν δὲ κατὰ κεφαλῆς οὐδὲ τὰς συνήθεις μίτρας, ἐν αἷς κατὰ τὰς σφῶν ἐπαρχίας παρρησιάζονται, ἀλλὰ τὸ κοινὸν ἐπίβλημα, ὅπερ ἀντὶ καυσίας χρῶνται νῦν οἱ μοναχοὶ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς. Ἔδοξε γοῦν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ τἆλλα περικεχυμένους, τί μὴ καὶ τὴν κεφαλήν; καὶ τὰς συνήθεις μίτρας ἀναθέσθαι, ὅπερ ἦν προχειρότερον, τούτοις οὐκ ἔδοξε. Καινοτομῆσαι μέντοι καὶ παραποιήσασθαι ἄλλας σὺν οὐδενὶ λόγῳ ἐπὶ τὴν ἐξίσωσιν καὶ ὁμοίωσιν τοῦ οἰκουμενικοῦ, μήτε βασιλικοῦ, μήτε δεσποτικοῦ καλύμματος ἐπὶ κεφαλῆς σχῆμα ἐχούσας.... Ἐτεκτήναντο γοῦν καὶ οὕτω κατὰ τὴν μεγάλην ἑορτὴν τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως περὶ τὸν πατριάρχην ὠράθησαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ξένως τὰς κεφαλὰς κοσμούμενοι, σὺν οὐκ ὀλίγῳ τῶν πολλῶν γέλωτι» (**Σάθα** σ. 390— **Φ. Βαφείδου** ἱστ. ἐκκλ. Γ' β' 213. 322).

[144]) **Σάθα** 388. 392.— **Μαθᾶ** σ. 262.— **Μ. Γεδεὼν** καν. διατ. Β' 466.— **Κούμα** ΙΒ' 506.

— Περὶ **Γερασίμου Β'** ὅρα καί: **Βυζ.** Β' 543.— **Γεδεὼν** 673—**τοῦ αὐτοῦ** καν. διατ. Α' 291. 295. 300 – **τοῦ αὐτοῦ** χρονικὰ πατρ. ἀκαδημίας. ΚΠολις 1883. σ. 175—**Δελικάνη** Β' 220. 597—**τοῦ αὐτοῦ** περιγρ. κατάλ.... τῶν ἐν Ἄθω μονῶν σ. 13.—**Ἐκκλ. Ἀλ.** Γ' 421.—**Ἀλήθεια** ἔτος Α' σ. 220.— **Δελτίον** ἱστ. καὶ ἐθν. ἔτος Β' 84—*Vailhé* 1311.—**Ὀρθοδ.** Γ' 31. Θ' 133.—**Θεολ.** Δ' 181.—**Ἡμερ. Ἀνατολῆς** ἔτος 1886. σ. 175.— **Εὐγενίου** ἱερέως ἡ Ζωοδόχος Πηγὴ σ. 235.—**Εὐαγγ. Κῆρυξ** Θ' 131.— **Ἀθήναιον** ΣΤ' 49.— **Κωνσταντίου** ἐλάσσ. συγγρ. σ. 360.— **Μ. Ε. Ἐγκ.** Η' 219.— **Γ. Καμπούρογλου** μνημεῖα κλπ. Α' 355.— *Langlois* Mont Athos σ. 68.— Διάφορα ἑλλ. γράμματα.... N. Likhatcheff ὑπὸ **Α. Π. Κεραμέως**. Πετρούπολις. 1907 σ. 17 — **Ν. Ἑλληνομν.** Γ' 398.

***

Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Γερασίμου Γ' τοῦ ἀπὸ Δέρκων [145]).

Ἐπ' οὐδενὸς ἂν τῶν ἀνθρωπίνων συστημάτων ἀμφισβητήσειέ τις μὴ οὐχὶ ἀναγκαίαν εἶναι νόμιμόν τινα τάξιν, καθ' ἣν εὖ μάλα πρὸς τὸ κοινῇ συμφέρον διοικηθήσεται· οὐκ ἀπόχρη γε μὴν, εἰ ὥρισται μὲν ἡ τάξις, ἔξεστι δὲ τοῖς βουλομένοις ἀκινδύνως παραβαίνειν· οὕτω γὰρ τοῦ μὲν τὸ ἡδύ, τοῦ δὲ τὸ ἰδίᾳ συμφέρον, καὶ νῦν μὲν τόδε, νῦν δ' ἐκεῖνο καὶ ἄλλοτε ἄλλο προαιρουμένου, ὅ,τι περ ἂν βουλομένῳ αὐτῷ τύχῃ ὄν, εἰς μάτην ἔσται ἡ τάξις ὡρισμένη. Καὶ οἱ μὲν νόμοι παραβαθήσονται, ὡς εἰκός, συγχύσεις δέ καὶ ἀμφισβητήσεις δειναὶ τὸ σύστημα καταλαβοῦσαι, ἄθλιον καὶ ἐλεεινὸν παρέξονται θέαμα, καὶ ταὐτὸν πείσεται, ὅπερ ἡ ναῦς πρὸς τὰς ἐν χειμῶνι τρικυμίας καὶ σάλους· εἰ γὰρ ἐν πλοίῳ ὡρισμένην μὲν θείη τις τὴν ναυτικήν, μὴ φυλαττομένην δέ, καὶ ἅμα ὁ μὲν ἀναστέλλειν, ὁ δὲ καταστέλλειν τὴν ὀθόνην διατείνεται, καὶ τῷ μὲν πρύμναν ἀνακρούσασθαι καὶ εἰς λιμένα καθορμίσαι τὴν ναῦν, τῷ δ' εἰς πέλαγος πρὸς τὸν πλοῦν ἐφεῖναι δοκεῖ, καὶ ἕκαστος οὐχ ὅπερ δεῖ κατὰ λόγον τῆς τέχνης, ἀλλ' ὅ,τι περ βούλεται πράττειν ἐπιχειρεῖ, αὔτανδρος δήπου ἡ ναῦς ἄθλιον τὸ ναυάγιον ὑποστήσεται· καίτοι ἐκεῖ μὲν μικρὰ ἡ βλάβη καὶ μόνους τοὺς ἐπὶ τῆς νηὸς ἡ ἀταξία ἀπώλεσεν, ἐνταῦθα δὲ ἡ τῶν νόμων παράβασις γένη καὶ ἔθνη ὅλα καταλύσασα ἀνατρέπει. Ταύτῃ τοι ἀνάγκη πᾶσα μὴ μόνον τοὺς νόμους κεῖσθαι ὀρθῶς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ τούτων ἀκριβεῖ φυλακῇ ἀρχήν τινα ἀποδεδεῖχθαι καὶ ταύτην ὀρθήν· ἢ γὰρ ἂν μείζω καὶ χείρω τὰ φαῦλα συμβήσεται, ὅσῳ ἡ μὲν τῶν νόμων φαυλότης μόνους τοὺς χρωμένους ἀπόλλυσι, παρὰ δὲ τὴν τοῦ προϊσταμένου φαυλότητα καὶ οἱ ὀρθῶς ἔχοντες νόμοι προσδιαφθείρονται· ὥσπερ γὰρ οἱ ἄνθρωποι ὀρθῶν δέονται νόμων πρὸς εὐζωΐαν, οὕτω καὶ οἱ νόμοι ἀγαθῶν χρήζουσι τῶν προϊσταμένων εἰς διατήρησιν. Ἀναγκαῖοι ἄρα παντὶ ἀνθρώπων συστήματι νόμοι τε ὀρθοὶ καὶ ἀρχὴ ἐπὶ τούτοις προϊσταμένη, πολλῷ δή τοι ἀναγκαιότερον ἡγήσαιτο ἄν τις τὸν ἐπὶ τῆς ὑπερτάτης ταύτης περιωπῆς προϊστάμενον, τοῦ ἁγιωτάτου τούτου, φαμέν, πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου τοῖς εὐσεβέσι καὶ ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς, ἀφ' οὗ ὡς ἀπὸ ἀγαθῆς ῥίζης ἀγαθοὶ καὶ οἱ τῶν κατὰ μέρος παροικιῶν κλάδοι εὐθαλεῖς καὶ ἀδιάστροφοι ἀναβλαστάνουσι πρὸς τοὺς καρποὺς τῆς κατ' εὐσέβειαν ἐπισκέψεως. Ταύτῃ τοι καὶ ἤδη, ἐπειδὴ ὁ προπατριαρχεύσας ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ πατριαρχικῷ ἀποστολικῷ καὶ οἰκουμενικῷ θρόνῳ κύριος Νεόφυτος διὰ τῆς ὄπισθεν φαινομένης ἐνυπογράφου καὶ ἐσφραγισμένης παραιτήσεως καὶ δι' ὑψηλοῦ βασιλικοῦ προσκυνητοῦ ὁρισμοῦ ἀπεμακρύνθη τῆς πατριαρχικῆς ταύτης περιωπῆς καὶ ὁ ἁγιώτατος οὗτος πατριαρχικὸς θρόνος ἀπελείφθη ἀπροστάτευτος, οἱ δὲ θεῖοι καὶ ἱεροὶ νόμοι ῥητῶς διαγορεύουσι μηδεμίαν παροικίαν ἐπὶ πολὺ διαμένειν χηρεύουσαν ἀρχιερατικῆς ἐπισκέψεως, τούτου χάριν ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἐν Κωνσταντινουπόλει συναδελφοὶ ἀρχιερεῖς, συναινέσει παντὸς τοῦ εὐαγοῦς κλήρου τῆς βασιλευούσης ταύτης τῶν πόλεων, ἐκκλησιαστικοῦ δηλονότι καὶ ἀρχοντικοῦ, τῶν τιμιωτάτων καὶ λογιωτάτων κληρικῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ τῶν εὐ-

---

145) ***Κωδ.*** Π. Ἀρχ. Θ'. 58—***Ἐκκλ. Ἀλ.*** Β'. 263.

γενεστάτων ἀρχόντων καὶ λοιπῶν προκριτωτέρων καὶ παντὸς τοῦ λοιποῦ χριστωνύμου πληρώματος, συνηνέσαμεν ψήφους κανονικὰς προβαλέσθαι ἐπὶ τῷ ἐκλέξαι κοινῶς καὶ ἐξευρεῖν ἀξιόλογον ἄνδρα καὶ πρόσφορον καὶ τῆς οἰκουμενικῆς ταύτης καθέδρας καὶ προστασίας κατάλληλον καὶ ἁρμόδιον προστάτην, τὸν λόγῳ τε καὶ ἔργῳ διαφυλάξαντα ἂν ἀκύμαντον τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ μεγάλην ἐκκλησίαν. Καὶ δὴ κατὰ κοινὴν σύμπνοιαν καὶ συγκατάνευσιν πάντων συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου, καὶ τῇ ἐπικλήσει τοῦ παναγίου, ζωοποιοῦ καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος εὖ μάλα συνδιασκεψάμενοι, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον, ἐλλογιμώτατον, θεοπρόβλητον μητροπολίτην Δέρκων, ὑπέρτιμον καὶ ἔξαρχον Θρακικοῦ Βοσπόρου καὶ Κυανέων, κύριον Γεράσιμον, δεύτερον δὲ τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Μελενίκου κὺρ Λεόντιον καὶ τρίτον τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Ἀμασείας κὺρ Παΐσιον, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷ δε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας εἰς διηνεκῆ ἔνδειξιν

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἐννενηκοστῷ τετάρτῳ κατὰ μάρτιον, (τῇ γ' ἡμέρᾳ παρασκευῇ), ἐπινεμήσεως δεκάτης δευτέρας.

† Ὁ Καισαρείας ***Γρηγόριος***— † ὁ Ἐφέσου ***Σαμουὴλ***— † ὁ Ἡρακλείας ***Μεθόδιος***— † ὁ Κυζίκου ***Ἀγάπιος***— † ὁ Νικομηδείας ***Ἀθανάσιος***— † ὁ Χαλκηδόνος ***Ἱερεμίας***— † ὁ Προύσης ***Ἄνθιμος***— † ὁ Ἄρτης ***Μακάριος***— † ὁ Ἀγκύρας ***Ἰωαννίκιος***— † ὁ Μελενίκου ***Λεόντιος***— † ὁ Βάρνης ***Φιλόθεος***— † ὁ . . . . . ***Καλλίνικος*** † ὁ Αἴνου ***Διονύσιος.***

***

Παραίτησις Γερασίμου Γ' 146).

† ***Γεράσιμος, ἐλέῳ Θεοῦ κλπ.***

Οἷα μὲν εὐγνώμονα ἐγένετο ἀεὶ τὰ ἡμέτερα περὶ τὴν κοινὴν μητέρα καὶ εὐεργέτιδα ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ μεγάλην ἐκκλησίαν, καὶ ὅσα ἤδη χρημάτων ἀφειδίᾳ πρὸς τὸ εὔγνωμον ἐδαψιλευσάμεθα περὶ αὐτὴν ἐπὶ προὔπτῳ ἡμῶν κινδύνῳ, πᾶσιν, οἶμαι, δεδήλωται τοῖς ἀπὸ τῶν ἔργων σκοποῦσι, καὶ πάντες εὖ οἶδ' ὅτι ὁμολογήσουσιν, οἷς μὴ φίλον τὰς ἐν ἔργῳ ἀρετὰς εἰς κακίας πρὸς διαβολὴν διαστρέφειν τοῖς λόγοις. Μήτε γὰρ σπουδαρχίσαντές ποτε, μήτε μετιόντες, ὅμως ἐδεξάμεθα τὴν πατριαρχείαν τοῦ οἰκουμενικοῦ τούτου θρόνου, ὁμοψήφους ἑαυτοὺς εὐγνωμόνως παρεχόμενοι ταῖς κοιναῖς ψήφοις πάσης τῆς ἱερᾶς ἀδελφότητος, τοῦ τε εὐαγοῦς κλήρου καὶ τοῦ ἄλλου χριστωνύμου πληρώματος τῆς βασιλευούσης τῆς δε τῶν πόλεων· οὐδὲ γὰρ ἀνεδυσάμεθα πρὸς τὸ βάρος, ἀλλ' ὑπέδυμεν ἐπιτιθέμενον, καὶ ταῦτα παρηκμακότες ἤδη τῇ ἡλικίᾳ, καὶ παραχρῆμα, ὡς μηδεὶς ἄλλος τῶν πρὸ ἡμῶν, ἐξ ἰδίων καταβαλόντες σύμπαντα οὐκ εὐάριθμα τὰ ἐπὶ τῇ πατριαρχείᾳ δαπανήματα. Οὐκ ἀλόγως δ' ἡμῖν ταῦτα τετόλμηται, ἀλλὰ πεποιθόσι μετὰ Θεὸν τῇ τῶν ἀδελφῶν ἀντιλήψει, καὶ εἴπως διαμένειεν αἱ μικραὶ ἡμῖν σωματικαὶ δυνάμεις ἐλπίζοντες. Ἀλλ' οὐ

146) ***Κωδ.*** Π. Ἀρ. Θ' 104— ***Ἐκκλ. Ἀλ.*** Β' 277.

κατ' ἐλπίδα ἡμῖν συνηνέχθη τὰ πράγματα· ἐν βραχεῖ γὰρ οὕτω χρόνῳ αἰσθανόμεθα τοῦ σώματος τὴν μεταβολήν, τοῖς μὲν πάθεσιν ἐπὶ τὸ μεῖζον, ταῖς δὲ δυνάμεσιν, ἐφ' ὅσον ἐλάχιστον οὐκ ἐφοβούμεθα, πεποιημένου, μηδὲ διαρκοῦντος πρὸς οὕτω πολλὰ τὰ πράγματα· τόσα γὰρ τῇ ἀρχῇ ταύτῃ μέμηλε καὶ λαοὶ ἐπιτετράφαται, ὥστε ἀνάγκη πᾶσα ἀτρύτους μὲν καταβάλλεσθαι ἔπ' αὐτοῖς καὶ τοὺς πόνους, νύκτωρ δὲ καὶ μεθ' ἡμέραν μὴ διαλίπειν μερμιρίζοντα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, μείζονος δὲ τὸ πρᾶγμα ἢ καθ' ἡμᾶς τῆς δυνάμεως καὶ φροντίδος δεῖσθαι, Ταύτῃ τοι ἵνα μὴ δι' ἡμᾶς τὰ τῆς ἐκκλησίας παραλείπωνται ἀμελούμενα, ἔδοξεν ἡμῖν γνωμόνως αὖθις ἀποδοῦναι τὴν πατριαρχείαν ταύτην παρ' ὧν καὶ πρότερον εὐεὐγνωμόνως ἐδεξάμεθα, ὅμοιον τῇ ἀρχῇ, τό γε ἐφ' ἡμῖν, καὶ τὸ τέλος ἐπιτιθέντες διὰ τῆς παρούσης ἡμετέρας ἐνυπογράφου καὶ ἐνσφραγίστου καὶ οἰκειοθελοῦς καὶ εὐγνώμονος ἑκουσίου παραιτήσεως. Καὶ δὴ πρῶτον μὲν χάριτας οὐ μικρὰς τοῖς ἀδελφοῖς οἴδαμεν, ὅτι τε τῆς μεγίστης ἡμᾶς ταύτης ἀρχῆς ἠξίωσαν καὶ ὅτι ἔτη ἤδη ὑπὲρ τὰ τρία καὶ ἀνεκτῶς ἡμῖν προσηνέχθησαν· ἔπειτα δέ, εἴ τισι καὶ τῶν ἀδελφῶν προσκεκρουκότες τυγχάνομεν, σύμπαντες μὲν ὁμοῦ ἐφ' ἑαυτοὺς τῇ μέμψει τραπήτωσαν, ὅτι ἀκριβῆ πεῖραν τῶν ἡμετέρων ἠθῶν καὶ γνωμῶν ἐπὶ ἔτη πάμπολλα ἔχοντες, ὅμως φέροντες ἐπὶ ταύτην προεχειρίσαντο τὴν ἀρχήν, ἕκαστος δὲ τὰ παρ ἡμῶν πρὸς ἑαυτὸν ἀκριβείᾳ ἐπεξελθέτω, μὴ οὐ δι' ἡμᾶς πέπονθε. Ἀλλ' ὅπως ἂν ὑμῖν ἔχοντα τὰ παρ' ἡμῶν εὕρηται, σύγγνωτε, ἀδελφοί, πρεσβυτέρῳ ἀδελφῷ συγγινώσκοντι, σύγγνωτε, τέκνα, πρεσβυτάτῳ πατρὶ ὑποχωροῦντι, σύγγνωτε σύμπαντες, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, μικροὶ καὶ μεγάλοι, γέροντι παρηκμακότι, ἤδη μὲν τόπον ἀμείβοντι, μετ' οὐ πολὺ δέ, ὡς εἰκός, καὶ βίον. Δέξασθε οὖν εὐγνωμόνως τὸ ἐπιτετραμμένον· καὶ γὰρ οἰκειοθελῶς καὶ ἀβιάστως διὰ τοῦ παρόντος ἐνυπογράφου καὶ ἐνσφραγίστου γράμματος ἀφίεμεν παραιτούμενοι, εἰ καὶ μὴ τὴν ἀρχιερατείαν, ἀλλά γε τὸν καθ' ἡμᾶς τοῦτον ἁγιώτατον πατριαρχικόν, ἀποστολικὸν καὶ οἰκουμενικὸν θρόνον εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ μεγάλην ἐκκλησίαν. Γένοιτο δ' οὖν ὑμῖν μέν, τῇ δυνάμει καὶ χάριτι τοῦ παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος ἑλομένοις ἀποδεῖξαι ἐπὶ τῇ ὑπερτάτῃ ταύτῃ περιωπῇ τὸν ἀξίως προστησόμενον, καὶ ᾧ συμβιώσεσθε ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ τὰ τῆς ἐκκλησίας διοικούμενοι, ἐμοὶ δὲ πυνθάνεσθαι καὶ χαίρειν ἐφ' ὑμῖν εὐημεροῦσιν.

αψηζ' ἀπριλίου ιθ'.

† ***Ὁ πρώην Κωνσταντινουπόλεως Γεράσιμος βεβαιοῖ.***

(ἀκολουθεῖ).

ΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΒΟΥΔΟΥΡΗ

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΩ ΧΡΟΝΟΥΣ

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς ὅσα ἐγράψαμεν ἄλλοτε ἐν τῷ παρόντι Περιοδικῷ περὶ τῶν πατριαρχικῶν ψαλτῶν [1]), ἱστοροῦμεν ἐν τοῖς ἐφεξῆς πότε χοροστατοῦσι καὶ ψάλλουσιν οἱ πατριαρχικοὶ ψάλται, πῶς ἑτοιμάζονται οἱ μουσικοὶ χοροί, τίνα τὰ εἰδικὰ τῶν ψαλτῶν τούτων καθήκοντα ἐν τῷ ναῷ, τίς ἡ ψαλμῳδία τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ, ἐκ τίνος πηγῆς ἀντλοῦσι τὴν ᾀσματῳδίαν οἱ ψάλται τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ποῦ κατοικοῦσι, πῶς μισθοδοτοῦνται, ποῖαι ἐν γένει αἱ ἀπολαυαὶ αὐτῶν καὶ ποῖαι αἱ πρὸς τὸ ἀξίωμα αὐτῶν ἀπονεμόμεναι ἑκάστοτε τιμαί.

Ἡμέραι χοροστασίας τῶν πατριαρχικῶν ψαλτῶν.

Ὁ ναὸς τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας οὐδέποτε ἐγνώρισε τὴν ἀργίαν. Ὅπως πρὸ τῆς ἁλώσεως οὕτω καὶ μετ᾽ αὐτὴν ἀδιαλείπτως ἐξηκολούθησε λειτουργῶν, ἀσχέτως ὅλως μὲ τὰς κατὰ καιροὺς μετακινήσεις τοῦ Πατριαρχικοῦ Οἴκου. Οἱ δὲ πατριαρχικοὶ ψάλται ὑπεχρεοῦντο νὰ χοροστατῶσι καὶ νὰ ψάλλωσι κατὰ πάσας τὰς τακτὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀκολουθίας τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ κατά τε τοὺς ἑσπερινούς, τοὺς ὄρθρους καὶ τὰς λειτουργίας. Εἶναι δὲ οἱ μουσικοὶ χοροὶ πλήρεις, ὅταν ἀπαρτίζωνται ἀπὸ τὸν πρωτοψάλτην, τὸν λαμπαδάριον, τοὺς δύο δομεστίκους μετὰ τῶν κανοναρχῶν, πρώτου καὶ δευτέρου. Εἶναι πλήρεις πάντοτε εἰς πᾶσαν τοῦ Πατριάρχου ἐν τῷ ναῷ χοροστασίαν. Πλὴν ἐπικρατεῖ τάξις ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἀναλόγως μὲ τὴν ἐπισημότητα τῶν ἑορτῶν νὰ γίνεται καὶ ἡ χοροστασία τῶν ψαλτῶν αὐτοῦ· ὅθεν ὑπάρχουσιν ἑορταὶ καθ᾽ ἃς οἱ χοροὶ εἶναι πλήρεις καὶ ἄλλαι κατὰ τὰς ὁποίας χοροστατοῦσι καὶ ψάλλουσι μόνοι οἱ δομέστικοι [2]).

---

[1]) Ἐν Ὀρθοδοξίᾳ ἔτος Θ' 1934, τεῦχος 104 σ. 343--348, τεῦχος 105 σ. 372—378 καὶ τεῦχος 108 σελ. 532—537.

[2]) Εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς καὶ ὄρθρους καὶ λειτουργίας τῶν καθημερινῶν ἑορτῶν

Οἱ ψάλται τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας χοροστατοῦσι καὶ ψάλλουσιν [3]) εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν Σαββάτων καὶ εἰς τοὺς ὄρθρους καὶ λειτουργίας τῶν Κυριακῶν· εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν Κυριακῶν τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς· εἰς τὸν ἀκάθιστον ὕμνον τῶν Παρασκευῶν αὐτῆς· εἰς τὰς Προηγιασμένας τῆς τεσσαρακοστῆς· εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Μεγάλου Κανόνος· εἰς τὸ Σάββατον τοῦ Λαζάρου·* εἰς τὰς ἀκολουθίας τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος· εἰς τὰ ψυχοσάββατα·* εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ μεγάλου Πάσχα· εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Μεσοπεντηκοστῆς·* τῆς Ἀναλήψεως· τοῦ ἁγίου Πνεύματος· εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς καὶ τὰς παρακλήσεις τοῦ δεκαπενταυγούστου.— Ἐκ τῶν λοιπῶν ἑορτῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς τὰς ἑξῆς: Σεπτεμβρίου 1 τῆς Ἰνδίκτου καὶ τῆς μνήμης τῆς Παμμακαρίστου· 8 τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου, 14 τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ· 26 τῆς μεταστάσεως τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου·* Ὀκτωβρίου 11 τῆς μνήμης τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ζ′ οἰκουμενικῆς συνόδου, 18 τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Λουκᾶ, 26 τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ μυροβλήτου· Νοεμβρίου 8 τῆς Συνάξεως Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ τῶν Ταξιαρχῶν, 13 τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, 14 τοῦ ἁγίου Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου,* 21 τῆς ἐν τῷ ναῷ εἰσόδου τῆς Θεοτόκου, 25 τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης,* 30 τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου· Δεκεμβρίου 4 τῆς ἁγίας Βαρβάρας,* 5 τοῦ ἁγίου Σάββα τοῦ Ἡγιασμένου,* 6 τοῦ ἁγίου Νικολάου, 12 τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος,* 24 εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Μεγάλων Ὡρῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως, 25 εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, 26 τῆς Συνάξεως τῆς Θεοτόκου, 27 ἑορτὴν τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου*· Ἰανουαρίου 1 τῆς Περιτομῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ μνήμης τοῦ Μεγάλου Βασιλείου,

---

κατὰ τὴν κρατοῦσαν τάξιν χοροστατοῦσι καὶ ψάλλουσιν οἱ ἐφημέριοι τοῦ ναοῦ μετὰ τοῦ μεγάλου Συγκέλλου· Ὄντες ἄλλοτε δώδεκα τὸν ἀριθμόν, οἱ πατριαρχικοὶ ἐφημέριοι κατὰ σειρὰν ἐφημέρευον καθ' ἑβδομάδα ἔν τε τῷ ναῷ καὶ ἐν τῷ πατριαρχικῷ παρεκκλησίῳ· ὁ ἑκάστοτε ἐφημερεύων εἰς τὸ τελευταῖον ἀπηλλάσσετο τῶν ἐν τῷ ναῷ καθηκόντων, παρεκάθητο δὲ εἰς τὴν κοινὴν πατριαρχικὴν τράπεζαν· ἡ συνεστίασις ἐν τῇ τραπέζῃ ταύτῃ ἴσχυσε μέχρι τῆς πρώτης πατριαρχείας Ἰακεὶμ τοῦ Γ′. Τῆς καθ' ἑβδομάδα ἐφημερίας ἐν τῷ ναῷ καὶ τῷ παρεκκλησίῳ ἐξῃρεῖτο ὁ μέγας ἀρχιμανδρίτης, ὅστις ἐφημέρευε μόνον κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς ὁσάκις ἂν ἐχοροστάτει ἐν αὐτοῖς ὁ Πατριάρχης. Ὁ μέγας Σύγκελλος ὅταν ἐφημέρευεν εἴτε ἐν τῷ παρεκκλησίῳ εἴτε ἐν τῷ ναῷ, τὰ καθήκοντα αὐτοῦ τὰ ψαλτικὰ ἐν τῷ ναῷ ἐξεπλήρου ὁ ἀμέσως κατόπιν ἐρχόμενος αὐτοῦ πατριαρχικὸς ἐφημέριος. Γενικῶς δὲ οἱ ἐφημέριοι τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ ἦσαν γνῶσται καὶ ἐντριβεῖς περὶ τὴν τυπικὴν τάξιν τῶν εἰς ἑκάστην ἑορτὴν ἀναγνωστέων καὶ ψαλτέων, διεκρίνοντο δὲ πάντοτε ἐπὶ καλλιφωνίᾳ καὶ μουσικῇ μαθήσει.

[3]) Αἱ διὰ τοῦ ἀστερίσκου σημειούμεναι ἑορταὶ ἀφορῶσι τοὺς δομεστίκους τῶν δύο χορῶν, οἵτινες ὀφειλετικῶς χοροστατοῦσι καὶ ψάλλουσι μόνοι κατ' αὐτάς.

5 εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Μεγάλων Ὡρῶν τῶν ἁγίων Θεοφανείων, 6 τῶν Θεοφανείων, 7 τῆς Συνάξεως τοῦ τιμίου Προδρόμου, 17 τοῦ ὁσίου Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου.* 18 τῶν ἁγίων Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου καὶ Κυρίλλου πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας,* 25 τοῦ ἁγίου Γρηγορίου,* 30 τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν Βασιλείου, Γρηγορίου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Φεβρουαρίου 2 τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου, 10 τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους*. Μαρτίου 9 τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα μαρτύρων, 25 τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Ἀπριλίου 23 τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, 25 τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου.* Μαΐου 21 τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης. Ἰουνίου 24 τοῦ γενεσίου τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου,* 29 τῶν ἁγίων πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, 30 τῆς Συνάξεως τῶν 12 Ἀποστόλων*. Ἰουλίου 11 τῆς μεγαλομάρτυρος καὶ πανευφήμου Εὐφημίας, 13-19 τῆς μνήμης τῶν ἐν τῇ Δ′ ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ συνελθόντων Πατέρων, 20 τοῦ προφήτου Ἠλιοὺ τοῦ Θεσβίτου*, 25 τῆς Κοιμήσεως τῆς ἁγίας Ἄννης, τῆς μητρὸς τῆς Θεοτόκου*, 26 τῆς ἁγίας Παρασκευῆς,* 27 τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος. Αὐγούστου 2 τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ λειψάνου τοῦ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, εἰς τὸν ἑσπερινόν, 6 τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου, 15 τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, 29 τῆς ἀποτομῆς τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

Ἑτοιμασία τῶν μουσικῶν χορῶν.

Πρὸ πάσης ἐνάρξεως τῆς ψαλμῳδίας τῶν ἑσπερινῶν καὶ τῶν ὄρθρων προηγεῖται ἑτοιμασία τις τῶν μουσικῶν χορῶν, κατὰ ἱεραρχικὴν τάξιν, συμφώνως πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἐθιμοτυπίαν, τὴν μέχρι τοῦ νῦν κρατήσασαν. Κατ' αὐτὴν τὰ πρόσωπα τὰ ἀπαρτίζοντα τοὺς μουσικοὺς χοροὺς καταλαμβάνουσι τὰς οἰκείας θέσεις κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Ἐν τῷ ἑσπερινῷ, οἱ κανονάρχαι, ἰσοκράται κλπ. ἀμφοτέρων τῶν χορῶν, φέροντες τὸ κεκανονισμένον ράσον, ἐξέρχονται τοῦ ἱεροῦ βήματος ἐκ τῆς βορείας θύρας αὐτοῦ οἱ τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ, ἐκ τῆς νοτίας θύρας οἱ τοῦ δεξιοῦ χοροῦ, καὶ ἀθορύβως καὶ σιγῇ καταλαμβάνουσι τὴν ὡρισμένην δι' αὐτοὺς ἐν τοῖς ἀναλογίοις θέσιν. Κατόπιν ἐξέρχονται, ὁ μὲν τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ ἐκ τῆς βορείας ἐπίσης θύρας τοῦ ἱεροῦ βήματος, ὁ δὲ τοῦ δεξιοῦ ἐκ τῆς νοτίας, οἱ δύο δομέστικοι, οἵτινες ἐλθόντες εἰς τὰς θέσεις αὐτῶν σταυροκοποῦνται ἐστραμμένοι πρὸς τὸ εἰκονοστάσιον, καὶ εἶτα στρεφόμενοι πρὸς ἀλλήλους εἰς τὰς θέσεις αὐτῶν ποιοῦσι καὶ δέχονται σχῆμα, ἀρχομένου τοῦ δευτέρου πρὸς τὸν πρῶτον, ποιοῦντα τὸ αὐτὸ πρὸς ἐκεῖνον. Μετά τινα καθυστέρησιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ βήματος ἔρχονται ὁ λαμπαδάριος καὶ

ὁ πρωτοψάλτης, ἐκεῖνος μὲν ἐκ τῆς βορείας θύρας, οὗτος δὲ ἐκ τῆς νοτίας, ὑποδεχομένων αὐτοὺς ἐν στάσει προσοχῆς τῶν δύο δομεστίκων μετὰ τῶν κανοναρχῶν καὶ ἰσοκρατῶν, ποιούντων πρὸς αὐτοὺς ὑπόκλισιν καὶ σχῆμα. Ὅ τε λαμπαδάριος καὶ ὁ πρωτοψάλτης στρέφονται πρὸς ἀλλήλους καὶ ποιοῦσι σχῆμα, ἀρχομένου τοῦ λαμπαδαρίου πρὸς τόν πρωτοψάλτην, ὅστις ποιεῖ τὸ αὐτὸ πρὸς ἐκεῖνον. Μετὰ δὲ τὴν οὕτω λαβοῦσαν χώραν ἑτοιμασίαν, οἱ χοροὶ ἵστανται εἰς τὰ στασίδιά των ἀναμένοντες τὸν Πατριάρχην ἢ τὸν Μέγαν Πρωτοσύγκελλον.

Ἡ ἐθιμοτυπία αὕτη τηρεῖται πάντοτε ἐν τῷ πατριαρχικῷ τούτῳ ναῷ κατὰ πάντα ἑσπερινὸν παντὸς Σαββάτου ἢ ἄλλης ἑορτῆς εἴτε οἱ χοροὶ εἶναι πλήρεις εἴτε συγκροτοῦνται ἐκ μόνων τῶν δομεστίκων.

Ἐν τῷ ὄρθρῳ, οἵ τε κανονάρχαι, ἰσοκράται καὶ δομέστικοι ἐξέρχονται καὶ λαμβάνουσι τὰς θέσεις αὐτῶν, ὡς τοῦτο ὁρίζεται ἀνωτέρω ἐν τῷ ἑσπερινῷ· ἐνῷ ὁ λαμπαδάριος καὶ ὁ πρωτοψάλτης ἐξέρχονται ἐκ τοῦ βήματος καὶ λαμβάνουσι τὰς θέσεις των ἐν μὲν ταῖς Κυριακαῖς ψαλλομένων ὑπὸ τῶν δομεστίκων, ἱσταμένων κάτω τῶν στασιδίων αὐτῶν, τῶν Εὐλογηταρίων εἰς τὸ *Δόξα· Προσκυνοῦμεν πατέρα·* ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπισήμοις ἑορταῖς ἁγίων εἰς τὸ *Δόξα* τοῦ Α´ ἀντιφώνου τοῦ Δ´ ἤχου ψαλλομένου ἐπίσης ὑπὸ τοῦ δεξιοῦ δομεστίκου.

Ἡ κατὰ τοὺς ἑσπερινούς, τοὺς ὄρθρους καὶ τὰς λειτουργίας χοροστασία τῶν πατριαρχικῶν ψαλτῶν, πάσης ἐξόδου κατὰ τὰς ἀκολουθίας ἐκ τοῦ ναοῦ ἀποκλειομένης, παύει μὲ τὴν ἀπόλυσιν, καθ' ἣν οἱ ψάλται ποιοῦντες πρὸς ἀλλήλους σχῆμα ἀπέρχονται κατὰ σειρὰν πάλιν ἱεραρχικήν, ἐκ τῶν ἄνω, εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα ὅπου ἐκδύονται τὸ ράσον αὐτῶν.

Εἰδικὰ καθήκοντα τῶν πατριαρχικῶν ψαλτῶν.

Α´. Καθήκοντα πρωτοψάλτου.

Κατὰ τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν ἑορτῶν ἐκ τῶν ψαλτέων εἰς τὸν πρωτοψάλτην ἀνήκουσι τὸ Κεκραγάριον μετὰ τῆς στιχολογίας, τὰ ἀναστάσιμα στιχηρά, τὰ ἰδιόμελα τῶν ἑορτῶν ἢ τὰ Προσόμοια τῶν ἁγίων καὶ τὸ *Δόξα* πρὸ τῆς εἰσόδου, τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον. Ἐν τῷ ὄρθρῳ [4]) συνήθως ὁ πρωτοψάλτης ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτοῦ ἄρχεται ψάλλειν ἀπὸ τοῦ κανόνος τῆς ἡμέρας Α´, Γ´ καὶ Ζ´ ᾠδήν· Καταβασίας Α´ καὶ Ζ´, τὸν Ν´ ψαλμὸν μετὰ τοῦ *Δόξα· Ταῖς τῶν Ἀποστόλων* καὶ τὸ *Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς* ἢ ἐν ταῖς Κυριακαῖς τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς τὸ

[4]) Πεντάκις τοῦ ἐνιαυτοῦ ὁ πρωτοψάλτης μετὰ τοῦ λαμπαδαρίου χοροστατεῖ καὶ ψάλλει ὁ ἴδιος ἀπὸ τὸ **Θεὸς Κύριος** ψάλλων τὸ Ἀπολυτίκιον, τὰ Καθίσματα, τὰ Ἀντίφωνα τοῦ Δ´ ἤχου καὶ τὸ Προκείμενον· αἱ δὲ ἡμέραι αὗται εἶναι : ἡ ἑορτὴ

Τῆς μετανοίας ἄνοιξόν μοι πύλας καὶ μετὰ στίχου *Τὰ πλήθη*. Εἰς τοὺς Αἴνους *Πᾶσα πνοή*, τὰ ἀναστάσιμα στιχηρὰ ἢ τὰ ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς, Δόξα τὸ Ἑωθινὸν ἢ τὸ τῆς ἑορτῆς ἢ τὸ τοῦ ἁγίου. Ἐν τῇ λειτουργίᾳ ψάλλονται ἅπαντα ὑπὸ τοῦ πρωτοψάλτου.

Κατὰ πᾶσαν πατριαρχικὴν χοροστασίαν, ἐν τῷ ἑσπερινῷ μετὰ τὴν εἰς τὸν ναὸν εἴσοδον τοῦ Πατριάρχου μὲ τὴν ἔναρξιν τῆς σταυροκοπήσεώς του, ὁ πρωτοψάλτης ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν χορῶν ψάλλει τὸ *Εἰς πολλὰ ἔτη δέσποτα* 5) ἀργῶς καὶ ἐμμελῶς, ὅπερ παρατεινόμενον ἵνα λάβωσι καιρὸν οἱ κληρικοὶ τελειώνει μὲ τὴν ἐκφώνησιν ἐκ τοῦ ἁγίου βήματος τοῦ Εὐλογητοῦ· τότε δὲ οἱ χοροὶ ἀμφότεροι ποιοῦντες τῷ Πατριάρχῃ ὑπόκλισιν βαθεῖαν καὶ περαίνοντες τὴν ὀφειλομένην δεξίωσιν, εὐλογοῦντος τοῦ Πατριάρχου, ἀνέρχονται ἡσύχως εἰς τὰ οἰκεῖα στασίδια.

(Ἀκολουθεῖ)

τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, ἡ ἑορτὴ τῆς Περιτομῆς τοῦ Κυρίου, ἡ τῶν Θεοφανείων, τὸ μέγα Πάσχα καὶ ἡ Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς· πρὸς δὲ ταύταις καὶ πᾶσαι αἱ ἀκολουθίαι τοῦ ὄρθρου τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος.

5) Εἰς τοὺς παλαιοτέρους χρόνους οἱ κατ' ἐντολὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου χοροστατοῦντες ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ μητροπολῖται δὲν ἐχοροστάτουν ἀπὸ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀλλ' ἀπὸ τὸ παραθρόνιον (τὸ γεντέκι). Οὕτως ἔπραττον ὁ γέρων μητροπολίτης Ἀμασείας Ἄνθιμος Ἀλεξούδης, ὁ μητροπολίτης Κυζίκου Νικόδημος, ὁ Νικαίας Σωφρόνιος, ὁ Ἡρακλείας Γρηγόριος ὁ ἀρμενομαθὴς καὶ ἄλλοι. Πάντες οἱ παλαιοὶ μητροπολῖται ἠκολούθουν τὴν παλαιὰν τάξιν τοῦ Πατριαρχείου, καθ' ἣν ὁ Πατριάρχης μόνος εἶναι ὁ κυριάρχης ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοῦ ἕδρᾳ, τούτου δὲ ἕνεκα καὶ ποτὲ δὲν ἐψάλλετο ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τὸ ***Εἰς πολλὰ ἔτη δέσποτα*** ὡς καὶ ***Τὸν δεσπότην καὶ ἀρχιερέα*** εἰς τοὺς αἴνους, εἰς οὐδένα ἄλλον μητροπολίτην ἢ μόνον εἰς τὸν Πατριάρχην.— Παρὰ τὴν ἀρχαίαν ταύτην τάξιν ἀπὸ τῆς πατριαρχείας Διονυσίου τοῦ Ε' καὶ κατόπιν, ἤρχισαν καὶ ἀρχιερεῖς συνοδικοὶ χοροστατοῦντες εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, εἰσάγοντες οὕτω καινοτομίαν, τοῦ Πατριάρχου ἐπιτρέποντος τὸ τοιοῦτον. Ἡ καταστρατήγησις τῆς ἀρχαίας τάξεως ἔχει τὸν λόγον εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐγένοντο Πατριάρχαι ἔξωθεν λαμβανόμενοι, μὴ ὄντες ἐκ τῶν πρότερον ἐν τοῖς Πατριαρχείοις διακονησάντων καὶ μὴ εἰδότων τὴν ἰσχύουσαν τάξιν. Ἔκτοτε ἐπεκράτησε τὸ νέον ἔθιμον, ἐκτὸς τοῦ Πατριάρχου, νὰ ψάλληται κατὰ τὴν εἰς τὸν ναὸν εἴσοδον καὶ εἰς τοὺς μητροπολίτας τούτους τὸ ***Εἰς πολλὰ ἔτη***. Διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω λόγον οἱ ἔξωθεν λαμβανόμενοι ὡς Πατριάρχαι καθωδηγοῦντο πάντοτε ὑπὸ τοῦ πρωτοψάλτου ἅτε μόνου ὄντος τηρητοῦ τῆς πατριαρχικῆς τάξεως. Οὕτω Κωνσταντίου τοῦ Α' τοῦ ἀπὸ Σιναίου ὁδηγὸς ἦτο ὁ πρωτοψάτης Κωνσταντῖνος ὁ Βυζάντιος· καὶ ἐν τοῖς τελευταίοις τούτοις χρόνοις τὸ αὐτὸ συνέβαινεν ὅπως ἐπὶ Μελετίου τοῦ Δ' Γρηγορίου Ζ', Βασιλείου Γ' καὶ Φωτίου τοῦ Β'.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

Πατριαρχικαὶ χοροστασίαι.

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ καθ' ὅλας τὰς Κυριακάς, τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν Κυριακῶν, τὰς λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων, καὶ τὰς ἀκολουθίας τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου καὶ τὰς τοῦ Μ. Ἀποδείπνου τῆς Καθαρᾶς Ἑβδομάδος.

Κυριακὴ τῆς Ὀρθοδοξίας.

Μετ' ἐκκλησιαστικῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τάξεως καὶ ἐν μέσῳ πυκνοτάτου ἐκκλησιάσματος ἐτελέσθη ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἡ καθιερωμένη Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ λειτουργία. Τὸν θεῖον λόγον ἐκήρυξεν ὁ πανοσιολ. Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Κορωναῖος, καθηγητὴς ἐν τῇ Ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ Χάλκης.

Προσελθόντες παρηκολούθησαν τὴν θείαν λειτουργίαν ὁ Ἐξοχώτατος Πρεσβευτὴς τῆς Ρουμανίας κ. Ἀλ. Τελεμὰκ καὶ οἱ εὐγενέστατοι Ὑποπρόξενοι τῆς Ἑλλάδος κ. κ. Γρ. Χριστοδούλου καὶ Θ. Γρίβας.

Π. Κ. Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπή.

— ***Διορισμός :*** Διωρίσθη ἐν χηρευούσῃ ἐφημεριακῇ θέσει τοῦ ἱ. Ναοῦ τῶν Παμμεγίστων Ταξιάρχῶν Μ. Ρεύματος ὁ ἀπὸ χρόνου τινὸς ἐν διαθεσιμότητι διατελῶν ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελος Παπαδόπουλος

— ***Μητρῷον τοῦ ἱ. Κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.***

Ἀπεφασίσθη ὁ καταρτισμὸς νέου πλήρους Μητρῴου τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ἀπελύθη σχετικὸν Ἐγκύκλιον Σημείωμα τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας διὰ τὰ παραιτέρω.

Θεῖον κήρυγμα.

Κατὰ τὰς ἐν τῷ παρόντι μηνὶ Κυριακὰς τῆς ἀρξαμένης Ἁγίας καὶ Μεγάλης

Τεσσαρακοστῆς ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐκήρυξαν τὴν μὲν Κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Κορωναῖος, ὡς ἐγράφη καὶ ἀνωτέρω, τὴν δὲ Β' Κυριακὴν ὁ πανοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Καλλίνικος.

Ἐν τοῖς λοιποῖς ἱ. Ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐκήρυξαν οἱ ἑκασταχοῦ ἱερουργοῦντες Ἀρχιερεῖς, οἱ τακτικοὶ ἱεροκήρυκες τῶν Ναῶν, ἐν οἷς ὑπάρχουσι τοιοῦτοι, καὶ οἱ τὸ δικαίωμα τοῦ κηρύττειν ἔχοντες ἐκ τῶν ἱερατικῶς προϊσταμένων αὐτῶν. Πρός τούτοις ἐκτάκτως ὁρισθέντες ἐκήρυξαν: ἐν τῷ ἱ. Ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῶν Χίων Γαλατᾶ τὴν Β' Κυριακὴν ὁ πανοσιολ. Δευτερεύων Μάξιμος, ἐν τῷ ἱ. Ἁγιάσματι τῶν Βλαχερνῶν κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν Α' Χαιρετισμῶν ὁ πανοσιολ. Τριτεύων Μελέτιος, ἐν τῷ ἱ. Ναῷ τῶν ἁγίων Θεοδώρων Βλάγκας τὴν Κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας ὁ πανοσιολ. Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Πολύευκτος, ἐν τῷ ἱ. Ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Βαφεοχωρίου τὴν Β' Κυριακὴν ὁ ἱεροκήρυξ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Φερίκιοϊ ἱερολογ. Διάκονος Πολύκαρπος, ἐν τῷ ἱ. Ναῷ τῆς ἁγίας Παρασκευῆς Χάσκιοϊ τὴν Β' Κυριακὴν ὁ ἱεροκήρυξ τοῦ ἁγίου Νικολάου Γαλατᾶ ἱερολογ. Διάκονος Νικόδημος, ἐν τῷ ἱ. Ναῷ ἁγίου Μηνᾶ Ὑψωμαθείων ὁ ἱεροκήρυξ ἁγίου Κωνσταντίνου Ὑψωμαθείων ἱερολογ. Διάκονος Κωνσταντῖνος.

Ἐπισκέψεις.

Τῇ 31ῃ τοῦ μηνὸς ἐπεσκέφθη τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐγένετο δεκτὸς παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἐπὶ ὑποβολῇ τῶν ἑαυτοῦ σεβασμάτων ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἀλβανίας κ. Ἀσὰφ Τζαζούλη.

Πασχάλιοι εὐχαί.

— Τῇ 28ῃ τοῦ μηνὸς ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Πάσχα παρὰ Ἀγγλικανοῖς ἐξ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος παρέστη εἰς τὴν ἐν τῷ ἐν Πέραν Ἀγγλικανικῷ Ναῷ τελεσθεῖσαν θείαν λειτουργίαν καὶ ηὐχήθη πασχαλίως ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀδαμάντιος μετὰ τοῦ Διερμηνέως τῶν Πατριααρχείων κ. Σπυρίδωνος Κωνσταντινίδου.

— Ἐπὶ τῷ αὐθημερὸν ἑορταζομένῳ Ἁγίῳ Πάσχα παρ' Ἀρμενίοις, μεταβὰς ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰς τὴν ἕδραν τοῦ ἐνταῦθα Ἀρμενικοῦ Πατριαρχείου, διεβίβασε τὰ συγχαρητήρια Αὐτῆς τῇ Α. Μακαριότητι τῷ Πατριάρχῃ τῶν Ἀρμενίων ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀδαμάντιος μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τουρκικοῦ Γραφείου τῶν Πατριαρχείων κ. Εὐθυμίου Μαυρίδου.

— Αὐθημερὸν ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀδαμάντιος μετὰ τοῦ Διερμηνέως τῶν Πατριαρχείων κ. Σπυρ. Κωνσταντινίδου ἐπισκεφθεὶς τὰ ἑορτάζοντα τὸ Πάσχα τῶν Καθολικῶν ἢ τῶν Ἀγγλικανῶν ξένα Γενικὰ Προξενεῖα ἀφῆκεν ἐπισκεπτήρια ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἀφίξεις.

Ἀφικόμενος περὶ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς παρεπιδημεῖ ἐνταῦθα ὁ ἡγούμενος τῆς ἐν Πελοποννήσῳ ἱ. Μονῆς τῆς Ἁγίας Λαύρας πανοσιολογ. Πολύκαρπος Παΐκος, ὅστις προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐγένετο δεκτὸς τῇ 18ῃ τοῦ μηνὸς παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι καὶ ὑπέβαλεν Αὐτῇ τὰ σέβη αὐτοῦ.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Μητρόπολις Αὐστραλίας.

Διὰ γράμματος αὐτοῦ ὁ σεβ. Μητροπολίτης Αὐστραλίας κ. Τιμόθεος ἐπληροφόρησε τὴν Ἐκκλησίαν περὶ τοῦ ἐπ' αἰσίοις ἀνεγερθέντος ἐν Πέρθῃ περικαλλοῦς ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἱεροῦ ναοῦ, οὗ τὰ ἐγκαίνια μέλλουσι νὰ τελεσθῶσι τῇ 18 προσεχοῦς Ἀπριλίου, μεταβαινούσης ἐπὶ τούτῳ τῆς Α. Σεβασμιότητος ἐκ Σίδνεϋ εἰς Πέρθην. Ἡ Ἐκκλησία μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἐπληροφορήθη τὸ ὡς ἄνω γεγονός, ὅπερ σὺν τοῖς ἄλλοις ἀποτελεῖ καὶ τοῦτο ἓν ἐπὶ πλέον δεῖγμα τῆς ὀτρηρᾶς καὶ ζηλωτῆς ἐν πᾶσιν ἐν τῇ αὐτόθι ἐσχατιᾷ δράσεως τῆς Α. Σεβασμιότητος, δι' ἐπὶ τούτῳ δὲ γράμματος ἐξεφράσθησαν ἡ εὐαρέσκεια καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ εὐτυχεῖ συμπληρώσει τοῦ ὡς ἄνω ἔργου πρός τε τὸν σεβ. Μητροπολίτην Αὐστραλίας καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἐργασθέντας καὶ συντελέσαντας εἰς τοῦτο.

Μητρόπολις Νευροκοπίου.

Ὁ Ἐξοχώτατος ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων Ὑπουργὸς ἐν Ἑλλάδι κ. Κ. Γεωργακόπουλος διὰ γράμματος αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐζήτησε τὴν συγκατάθεσιν αὐτῆς εἰς τὴν διὰ νόμου ἀναγκαστικοῦ γενομένην κατάργησιν τῆς ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἐπαρχιῶν τοῦ Θρόνου χηρευσάσης ἀπό τινος ἱερᾶς μητροπόλεως Νευροκοπίου καὶ τὴν συγχώνευσιν αὐτῆς πρὸς τὴν ἱερὰν μητρόπολιν Δράμας. Ἡ Ἐκκλησία λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ εἰρημένη Μητρόπολις τυγχάνει ἐκ τῶν μονίμων ἐν Ἑλλάδι Ἐπαρχιῶν τοῦ Θρόνου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι οἱ ὑπάρχοντες σήμερον λόγοι συντρέχουσιν οὐχὶ εἰς κατάργησιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς διατήρησιν τοῦ αὐτοτελοῦς τῆς μητροπόλεως Νευροκοπίου, δὲν ἐνέκρινε τὴν κατάργησιν τῆς μητροπόλεως ταύτης. Διὰ καταλλήλου δὲ ἀπαντητικοῦ πρὸς τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων γράμματος ἀνεκοινώθη αὐτῷ ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις τῆς Ἐκκλησίας.

Κατάλληλος ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀπάντησις ἐγένετο καὶ πρὸς τὸν Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομον, ἀνακοινώσαντα ἐν καιρῷ τῇ Ἐκκλησίᾳ τὸ ἀπὸ μέρους τῆς αὐτόθι Ἐκκλησίας γενόμενον, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἐκδοθέντος περὶ καταργήσεως τῆς εἰρημένης μ/πόλεως ἀναγκαστικοῦ νόμου, διάβημα περὶ τῆς ἐπιβαλλομένης διατηρήσεως τῆς αὐτοτελείας τῆς μ/πόλεως Νευροκοπίου.

Καταρτισμὸς Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν.

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἀνασυγκροτηθεισῶν τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις διαφόρων συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τὴν ἀρχομένην νέαν ἐτήσιον ἀπὸ 1ης παρόντος μηνὸς Μαρτίου περίοδον, κατηρτίσθησαν αὗται ὡς ἑξῆς:

— ***Ἡ Ἐφορία τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς:*** Ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης Πολυκάρπου, Θεοδωρουπόλεως Λεοντίου, Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντίνου, Λαοδικείας Δωροθέου (Ἐφοροταμίου) καὶ Αἴνου Γερμανοῦ.

— ***Ἡ Κανονικὴ Ἐπιτροπή***: Ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Χριστουπόλεως Μελετίου, Λαοδικείας Δωροθέου, Αἴνου Γερμανοῦ καὶ τοῦ Ἀρχιγραμματέως Ἀρχιμ. Κυρίλλου Ἀξιώτου, ὡς γραμματεύοντος μέλους.

— *Ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπή :* Ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος Μαξίμου, Πριγκηπονήσων Θωμᾶ, Χριστουπόλεως Μελετίου.

— *Ἡ ἐπὶ τῶν Γενικῶν Ἐκκλ. Ζητημάτων Ἐπιτροπή :* Ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Δέρκων Ἰωακείμ, Σάρδεων Γερμανοῦ, Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντίνου καὶ τοῦ Ἀρχιγραμματέως Ἀρχιμ. Κυρίλλου Ἀξιώτου, ὡς γραμματεύοντος μέλους.

— *Ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπή:* Ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως Γενναδίου καὶ Αἴνου Γερμανοῦ.

— ***Ἡ ἐπὶ τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης, τοῦ Ἀρχειοφυλακίου καὶ τοῦ Περιοδικοῦ Ἐπιτροπή*** : Ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Σάρδεων Γερμανοῦ, Χριστουπόλεως Μελετίου, Λαοδικείας Δωροθέου καὶ τοῦ Ἀρχιγραμματέως Ἀρχιμ. Κυρίλλου Ἀξιώτου.

— ***Ἡ ἐπὶ τοῦ Σκευοφυλακίου, Μουσείου καὶ Μυροφυλακίου Ἐπιτροπή*** : Ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης Πολυκάρπου καὶ Θεοδωροπόλεως Λεοντίου.

— ***Ἡ ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἐπιτροπή*** : Ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Δέρκων Ἰωακείμ, Προύσης Πολυκάρπου, Χριστουπόλεως Μελετίου καὶ Αἴνου Γερμανοῦ.

— ***Ἡ ἐπὶ τῶν Πανορθοδόξων Συνόδων καὶ Παγχριστιανικῶν Συνεδρίων Ἐπιτροπή*** : Ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Λαοδικείας Δωροθέου καὶ Φιλαδελφείας Αἰμιλιανοῦ, Σχολάρχου τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς, καὶ τῶν ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Σχολῆς Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Κορωναίου καὶ κ. Ἰωάννου Παναγιωτίδου.

Κανονικαὶ ἄδειαι.

Λαβὼν κανονικὴν ἄδειαν ἀνεχώρησε τῇ 28ῃ τοῦ μηνός, μεταβαίνων εἰς τὴν Ἐπαρχίαν αὐτοῦ, ὁ σεβ. Μητροπολίτης Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰάκωβος. Τὴν Α. Σεβασμιότητα ἀπεχαιρέτησεν ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονος Γρηγόριος.

Συνοδικαὶ εὐχαί.

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα προσβληθεὶς ὑπὸ ἐλαφρᾶς γρίπης παρέμεινεν οἰκουρῶν ἐπὶ ὀκταήμερον ὁ σεβ. Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιος. Τὴν Α. Σεβασμιότημα ἐπεσκέφθη κατ' ἐντολὴν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ διεβίβασε τὰς εὐχὰς καὶ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς ὁ πανοσιολ. Ἀρχιγραμματεὺς ἀρχιμ. Κύριλλος Ἀξιώτης.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί.

Τοῖς κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἀγαγοῦσι τὴν ἑορτὴν τοῦ ὀνόματος αὐτῶν σεβ. Μητροπολίταις Τραπεζοῦντος κ. Χρυσάνθῳ καὶ Ἐλευθερουπόλεως κ. Σωφρονίῳ ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη καὶ ηὐχήθη διὰ γραμμάτων.

Χειροτονία Διακόνου.

Ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἡ εἰς Διάκονον χειροτονία τοῦ ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους, Χριστοφόρου Ζαχαροπούλου, προοριζομένου διὰ τὴν ἱ. μητρόπολιν Μηθύμνης. Ἡ χειροτονία τοῦ

εἰρημένου ἐγένετο ἐν τῷ ναϊδίῳ τῆς Σχολῆς ὑπὸ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Φιλαδελφείας κ. Αἰμιλιανοῦ, Σχολάρχου. Ὁ χειροτονηθεὶς ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ του εἰς τὸν ἱ. κλῆρον ἔλαβε τὸ ὄνομα Αἰμιλιανός.

Η ΕΝ ΑΛΒΑΝΙΑι ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Προκειμένου νὰ διευθετηθῇ ὁριστικῶς τὸ ἀπὸ ἐτῶν ἐκκρεμοῦν ζήτημα τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐν Ἀλβανίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀφίκετο ἐνταῦθα ἐπίσημος ἐξ Ἀλβανίας ἀντιπροσωπεία, ἐφωδιασμένη δι' ἐπισήμων πρὸς τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν πληρεξουσίων ἀπὸ μέρους τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἀλβανῶν Ζώγου τοῦ Α' καὶ τῆς Βασιλικῆς Ἀλβανικῆς Κυβερνήσεως. Τὴν εἰρημένην ἀντιπροσωπείαν ἀποτελοῦσιν ὁ θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Συνάδων κ. Χριστοφόρος καὶ ὁ Ἐντιμότατος κ. Ἰωσὴφ Κέδης, πρώην Ὑπουργός τῆς Δικαιοσύνης τῆς Ἀλβανίας. Τοὺς ξένους, συνοδευομένους ὑπό τοῦ ὁσιολ. Λαυριώτου μοναχοῦ κ. Εὐλογίου Κουρίλα καὶ τοῦ ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἀποφοίτων τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱερᾶς Θεολ. Σχολῆς ἐλλογ. κ. Παντελεήμονος Κοτόκου, ὑποψηφίων διὰ τὰς ἐν Ἀλβανίᾳ Ἐπαρχίας, καὶ δύο ἑτέρων ἀκολούθων, ἀφιχθέντας τῇ πρωΐᾳ τῆς 28ης τοῦ μηνός, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, προϋπήντησεν ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ πανοσ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Γρηγόριος, ὅστις καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα. Μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, ἣν παρηκολούθησαν πάντες οἱ ὡς ἄνω ἀφιχθέντες ξένοι, παρουσιάσθησαν οὗτοι ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ ἐπέδωκαν Αὐτῇ τὰ πληρεξούσια αὐτῶν ἔγγραφα. Ἡ Α. Θ Παναγιότης μετὰ χαρᾶς ἐχαιρέτισε τὴν ἄφιξιν αὐτῶν καὶ ἐδήλωσεν αὐτοῖς ὅτι πάντες θὰ φιλοξενηθῶσι κατὰ τὴν ἐνταῦθα παραμονὴν αὐτῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Ἤδη ἡ Ἐκκλησία ἤρξατο τῆς μελέτης τοῦ ζητήματος τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐν Ἀλβανίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκλησίας.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

— ***Μητροπολίτου Σάρδεων Γερμανοῦ, Ἐπισκοπικοὶ Κατάλογοι τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης***—Τόμος Α' (Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ Ἐκκλ. Φάρου), Ἀλεξάνδρεια, 1936.

— ***Ἰωάννου Παναγιωτίδου***, καθηγητοῦ τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, ***ἡ Ψυχή*** — Φαντασία ἢ πραγματικότης, Σταμπούλ, 1937.

— ***Σταύρου Ν. Ζερβοπούλου***, δημοσιογράφου, ***Ἐγκυκλοπαιδικὸν Ἡμερολόγιον εἰκονογραφημένον***, ἔτος Δ', Σταμπούλ, 1937.

— Διακόνου ***Πολυεύκτου Φινφίνη***, (νῦν Ὑπογραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου), ***Ἄρατε πύλας*** — Θρησκευτικὰ ἄρθρα, Σταμπούλ, 1937.

— ***Ἀρχιμ. Γεωργίου Παπαγεωργίου, Δογματικαὶ συζητήσεις.*** Αἱ βασικαὶ πλάναι τῶν Προτεσταντῶν ἐν δογματικαῖς συζητήσεσιν ἐλεγχόμεναι, Ἀθῆναι 1936, σ. 107.

— ***Β. Δόσκη. Ἡ περὶ τῆς Σοφίας τοῦ Θεοῦ ἔρις.***— Τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πρωθιερ. Σ. Μπουλγάκωφ καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ οὐκαζίου τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, Παρίσιοι, 1936, σελ. 88, (ρωσσιστί).

— Internationale Kirchliche Zeitschrift, Oktober—Dezember 1936, Heft 176.